

СТЕНОГРАМА

комітетських слухань на тему: "20 мільярдів кубічних метрів природного газу власного видобутку у 2020 році – як це зробити ПАТ

"Укргазвидобування"

08 листопада 2016 року

Модератор засідання – заступник голови Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки

БЄЛЬКОВА О.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, вітаю всіх, вітаю гостей комітету. Сьогодні ми проводимо комітетські слухання з нагоди обговорення планів найбільшої державної компанії, яке веде видобуток газу в Україні, саме "Укргазвидобування". У них є дуже амбітні плани на сьогодні, ми всі як суспільство зацікавлені, щоб ці всі плани стали реальністю. Разом з тим, ми б хотіли переконатися, що плани ці є дійсно реальні, і вони є обґрунтовані, і ми як споживачі побачимо їх реалізацію у вигляді конкретних цифр, а саме 20 мільярдів кубів газу, які вони зможуть видобувати щорічно вже до 2020 року.

Мені надзвичайно приємно сьогодні відкрити це засідання, наше обговорення з привітальної промови людини, яка безпосередньо докладається зі сторони уряду, на рівні з міністром енергетики, яка дуже фахово підтримує нас сьогодні і наш комітеті, і "Укргазвидобування", і всю газовидобувну індустрію у намаганнях випрацювати нову концепцію, яким чином цей бізнес буде вестись в Україні.

Пане віце-прем'єр, щиро дякую за ту роботу, яку ми проводимо спільно. І з великою повагою до вас пропоную вам привітати нас сьогодні і переказати від уряду, чого ви очікуєте від газовидобувного бізнесу, якщо є такі очікування.

КІСТІОН В.Є. Дякую, пані Ольга.

Вітаю, шановні колеги, шановні народні депутати, шановні запрошені! Щиро дякую за сьогоднішнє запрошення прийняти участь в комітетських слуханнях, його тема надзвичайно важлива і актуальна, оскільки один із основних, фундаментальних пріоритетів роботи нашого уряду, це є енергетична безпека нашої держави – держави Україна.

Власний видобуток газу – це запорука енергонезалежності, енергобезпеки та сталого розвитку української економіки. Видобувні запаси нашої держави оцінюються в рамках 924 мільярди метрів кубічних. Сумарний потенціал, який ми можемо розраховувати в перспективі, – це 5,6 трильйона метрів кубічних. Аналізуючи дані цифри, ми маємо як держава, як суспільство досить значний потенціал для забезпечення нашої держави, нашої економіки українським природним газом.

Але Україна щороку видобуває біля двох відсотків своїх запасів. Ми повинні з вами знайти правильне, ефективне рішення для того, щоб підвищити, інтенсифікувати видобуток українського газу з основним завданням забезпечення держави Україна своїм природним газом. Наша мета: 27 мільярдів метрів кубічних, в тому числі завдання для однієї із найбільших державних компаній, яка займається видобутком газу на території України, це 20 мільярдів метрів кубічних до 2020 року "Укргазвидобування".

Для уряду це непрості слова. Ми робимо разом з народними депутатами, з експертами конкретні кроки для досягнення даної мети. За всі останні роки незалежності нашої держави навіть не було стратегічного бачення розвитку газовидобувної галузі, принаймні я такого документу не бачив. Ми зробили перший крок разом, ще раз підкреслюю, з народними депутатами, з експертами підготували проект Концепції розвитку газовидобувної галузі. Зараз даний документ знаходиться на фінішу погодження серед центральних органів виконавчої влади і зацікавлених сторін. І я думаю, що в найближчий час даний документ буде включений до порядку денного засідання Кабінету Міністрів.

Які кроки згідно з цим документом нам необхідно було б зробити. Перше, це забезпечити економіку видобування українського газу. Уряд на початку своєї каденції прийняв не просте, але необхідне рішення, затвердивши єдину ціну. Це, на наше глибоке переконання, один із чинників і можливостей, який дасть і державним, і іншим компаніям підвищити обсяги видобування українського газу.

Також хочу сказати, що практично на фінішу і вже інший нормативно-правовий документ, такий як затвердження фінансових планів нашої державної компанії "Укргазвидобування".

Я розумію, що можливо і запізно ми говоримо про затвердження фінансових планів, але цей документ дасть можливість даній компанії розпочати реально роботи по розвідці, бурінню, відповідно збільшення видобування обсягів природного газу.

Ми також маємо спростити процедуру отримання спеціальних дозволів для розробки нових родовищ та продовження діючих. Нам необхідно вдосконалити відповідні дозвільні механізми. Хотів би сказати, що в рамках останнього засідання уряду ми деякі речі вже прийняли і внесли відповідні зміни до 615-ї постанови, яка дещо мінімізує потреби газовидобувних компаній в плані отримання продовження, особливо коли відбувається процеси реорганізації компаній, тобто діючі дозволи будуть залишатися в рамках тих компаній, які реорганізувалися.

Також ми маємо забезпечити ефективність роботи самого органу, який видає відповідні спецдозволи, тобто Державної служби геології та надр. Зокрема, нам вдалося цього літа посприяти і все-таки забезпечити видачу спеціальних дозволів для "Укргазвидобування", обсяги 30, тобто і продовження, і видачу нових. Хотів би звернути увагу, що протягом останніх декількох років дана компанія, яка забезпечить більше 70 відсотків видобутку українського газу, не отримала ні одного спеціального дозволу.

Щодо кроків на законодавчому рівні. Хочу привітати нас всіх, з прийняттям у першому читанні законопроекту 3038. І особисто дякую пані

Ользі Бельковій як автору даного законопроекту. Цей закон у разі його прийняття дасть можливість стимулювати і місцеву владу та погодити відповідні спеціальні дозволи на видобуток українського газу і підвищення інституційної можливості тих територій, де відбуваються, де виконуються відповідні роботи.

Закликаю народних депутатів прийняти цей закон і бажаю всім плідної і ефективної роботи. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, пане віце-прем'єр.

Я би хотіла почати наш захід з певної такої рамки, де я поясню, яким чином будуть проходити сьогоднішні слухання.

І я би хотіла почати знову ж таки з привітання того, що нарешті в Україні всі найвищі посадові особи в унісон говорять одну і ту саму тезу, про яку спеціалісти, переважна частина яких є сьогодні в залі, говорили вже і два, і три роки тому. А саме те, що для України найбільш вигідним завжди буде видобування саме власного, свого українського газу. Ще рік-два тому ми всі хвалилися тим, і це безумовно є великим надбанням України в тому числі, що ми поступово збуваємо незалежність від купівлі газу в Росії.

Разом і з тим, якщо подивитися на всі цифри, які пов'язані з видобутком саме українського газу, то навіть з точки зору всіх податків, які компанії сьогодні сплачують в український бюджет, безумовно, є дуже прагматичним нарощувати власний видобуток. Неговорячи вже про те, що сьогоднішня економіка вимагає від України більш, скажемо так, дешевого ресурсу, яким фактично з точки зору собівартості завжди буде саме власний видобуток.

Нещодавно Президент був у Львівській області і фактично в свій візит включив візит також на одне із підприємств, яке веде видобуток газу. Мені здається, що це свідчить про те, що і Президент також розуміє необхідність сьогодні підняття цієї галузі з колін. І фактично розуміння того, що ця галузь

не має бути виключно такою, знаєте, дійною коровою, а це має бути органічно розвиваюча галузь.

Разом з тим, безумовно, за останні 2-3 роки ми зробили певний крок у напрямку того, щоб привідкрити цю галузь для всіх тих, хто планує інвестувати в видобуток в Україні. Але ми ще не можемо пишатися тим, що умови, які створили для газовидобутку в Україні, є конкурентними, порівняно навіть з країнами, які в нашому є регіоні. Сьогодні в світі іде боротьба за капітал, а не за ресурси перш за все природні. І тому мені б хотілося, щоб вже найближчим часом ми могли прозвітувати, що на конкурси подібні, які були... До речі, ми вітаємо від нашого комітету рішення уряду дуже зважене щодо призупинення чи скасування, до речі, якщо ви можете пояснить нам, будь ласка, рішення Кабміну щодо "Юзгазу", того тендеру. Мені здається, що в новій Україні дуже важливо, щоб ми всі побачили, що інвестори стоять у черзі, перед Кабміном в тому числі, зі своїми планами, яким чином допомогти Україні видобувати більше газу. І з конкретними інвестиціями, які підуть на ті чи інші СРП або інші угоди, які Україна обере для себе як такі, які є реалістичними для видобутку.

Я дуже вдячна ще раз за ту спільну роботу, яку ми вели по написанню концепції, яка є фактично лише взірцевим документом, але основна робота буде вестися на протязі наступних одного-двох років, де ми крок за кроком плануємо змінити і законодавство і ввести стимулюючі певні механізми, які би сприяли більшій кількості компаній, їх приходу в Україну.

"УГВ", "Укргазвидобування". Сьогодні ми обговоримо одну конкретну компанію. Але навіть в групі НАК"Нафтогаз" це не єдина компанія, яка займається видобутком газу. Є ще "Укрнафта", є ще "Чорноморнафтогаз", є ще кілька ліцензій, які знаходяться на самому НАК "Нафтогаз". Але, безумовно, серед всіх цих підприємств найбільш важливим є саме "Укргазвидобування".

Воно так само важливо і для роботи приватних компаній. Це колись говорили, що є такі градообразующие підприємства, а я думаю, що "УГВ"

певним чином є індустрія... галузестворюючим підприємством. Я глибоко переконана, що новини, які лунають про "УГВ", формують думку міжнародних інвесторів про галузь в цілому і про Україну. Якщо ми почуємо, що, наприклад, певні інвестори змогли працювати спільно з "УГВ", якщо це "УГВ" запропонувало їм, і вони почнуть поширювати гарні новини про те, як їм легко ведеться бізнес в Україні, то ми побачимо оживлення приватних інвестицій на всіх рівнях, включаючи залучення до приватних компаній.

Сьогодні ми говоримо про одну з найбільших компаній в Україні в принципі, яка є платником, одним з найбільших платників податків в Україні.

Кожен з нас у цьому залі є фактично частково власником цієї компанії, і як власники сьогодні ми хотіли б розібратися, які у вас є плани, яка частина ваших планів покладається саме на оптимізацію своїх власних процесів. Бо лунають такі закиди в вашу сторону, що весь ваш успіх сьогодні – це успіх завдяки рішення уряду, який зважився і підняв ціну до ринкової, до певних ну стандартів ринкових.

Мені би хотілося сьогодні почути (і мені, і колегам депутатам, і віцепрем'єру), я, очевидно, розумію, що є певні складнощі на сьогодні у вашій роботі. Ми би хотіли завершити це засідання з розумінням того, як Верховна Рада, як Кабінет Міністрів і як незалежне експортне середовище може допомогти цій компанії стати більш успішною. Ну ось приблизно за таким, за такою схемою я би пропонувала розпочати. Ми виділили основну частину для доповіді представникам НАК "Нафтогазу" і "Укргазвидобування" відповідно і у кожного із вас на столах мають бути такі папери, на яких ви могли би записати запитання. На жаль, сьогодні ми маємо доволі... вірніше, на щастя, ми маємо велику явку сьогодні і, очевидно, не буде часу для кожного з вас задати ці питання. Якщо ви можете, будь ласка, поступово передайте питання, які ви вважаєте за потрібне задати. Тим не менше після всіх доповідей, безумовно, буде можливість учасникам цього круглого столу також задати і особисто питання.

Я пропоную, Юрій Юрійович, почати вам, якщо ваша презентація готова. Це ваша презентація чи ні? *(Шум у залі)* Да, прошу.

Да, там є кнопка. Ні, отут.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Дякую, що запросили.

Враховуючи таку поважну аудиторію цих слухань, хотілося б почати все ж таки з більш таких загальних питань, щодо важливості збільшення власного видобутку газу. А також дуже коротко запобігти потім звинуваченням типічних популістів в тому, що все, що робиться, робиться неправильно, і саме це є причиною всіх бід українського народу. Розуміючи ці всі... Дуже коротко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, ви можете говорити скільки бажаєте, але через 10 хвилин я вас зупиню.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Це як вступ. Так ось, ми розуміємо всі ці біди, але ми вважаємо, що ці біди саме від того, що реформи не робилися так довго, а не від того, що ці реформи проводяться зараз.

Власне, видобуток газу, крім того, що це дуже важливо з точки зору енергетичної безпеки, це безпосередньо має стосунок до збільшення добробуту українського народу. Бо це зростання ВВП, це зміцнення національної валюти, це збільшення зарплат і пенсій. Це насамперед також призводить прямо до зменшення ціни на газ у абсолютно ринковий спосіб, який сподобається МВФ, всім тим, хто дійсно розуміється на економіці. Потім про це можемо проговорити.

Газ, дійсно, як і всі надра, належить цьому українському народу. Як ви вже казали, це абсолютно неправильно, коли якась власність, в тому числі тих людей, які можуть не споживати газ, продається за несправедливою ринковою ціною, а за якоюсь заниженою ціною. Тобто тим самим обкрадаються ті люди, які є власником цього ресурсу. Тому набагато більш

справедливий і ринковий підхід, коли газ продається, не важливо ким він був видобуваний, за дійсно справедливою ринковою ціною, яка в наших умовах дорівнює імпортному паритету, про це теж ми можемо поговорити. А потім відповідно прибутки від видобутку газу, якщо це державна компанія, вони вкладаються в розвиток видобутку і надходять до держбюджету.

Саме це, як ви кажете, був, дійсно, з одним з факторів успіху, як "Нафтогаз" з чорної діри, яка брала мільярди або десятки мільярдів доларів з держбюджету, перетворилася на найбільшого платника податків в Україні. Але ще й інші є чинники успіху, така як, наприклад, такий чинник, як боротьба з корупцією, про яку ми будемо вести мову на цих слуханнях. Трохи про "Нафтогаз". "Нафтогаз" – це вертикальна інтегрована компанія. Як ви сказали і, дійсно, у нас є активи у видобутку, видобуток газу та нафти, це один з основних наших видів бізнесу. У нас є головна компанія, яка видобуває газ, в структурі "Нафтогаз", це "Укргазвидобування". Також газ видобувають і "Укрнафта", в якій є мажоритарна доля. "Чорноморнафтогаз", на жаль, зараз анексований Російською Федерацією. Також є ліцензії власні на безпосередньо в центральному апараті "Нафтогазу".

Роль "Нафтогазу" це саме завдяки вертикальній інтеграції робити весь процес розвідки, видобутку, транспортування, реалізації більш ефективним. За рахунок таких видових у економіці ефектів, як ефект від масштабу виробництва, ефект від спеціалізації, такі як зменшення трансакційних витрат, які надзвичайно високими в таких економіках, що розвиваються, як Україна, особливо з огляду на ці економічні проблеми, які, на жаль, ми ще маємо і вирішуємо.

Тепер безпосередньо щодо власного видобутку газу. Як я вже сказав, популізм, корупція призвели до занепаду власного видобутку газу і, зокрема, "УГВ". Коли ціна через популізм і корупцію спеціально встановлювалася на рівні в 10 разів нижче, ніж імпортний паритет, тобто ця компанія або "Нафтогаз" могли продати цей газ, наприклад, покупцям газу, які купували

імпортний газ за ціною в 10 разів нижче. Але політики через корупцію та популізм казали: "Ні, ви продавайте за ціною в 10 раз менше".

Також був нестабільний податковий режим. І, як я вже казав, все це робилося для того, щоб використовувати державні компанії, зокрема "Укргазвидобування" для незаконного збагачення. До чого це призвело? В "УГВ" застаріле обладнання, застарілі технології, брак професіоналів. При всій повазі до, дійсно, тих людей, які і працюють добре, і є професіоналами, але їх недостатньо для того, щоб розвивати. Не тільки підтримувати, а, дійсно, розвивати видобуток. І енергетична незалежність України, яка фактично була віддана Росії через той же популізм і корупцію.

Наступний слайд, будь ласка.

Ми всі пам'ятаємо ситуацію, коли Україна видобувала набагато більше газу, біля 70 мільярдів кубів, ми можемо пригадати, що дійсно перший газогін, газопровід був побудований з України до Москви і тільки потім відповідна система була реконструйована таким чином, щоб газ надсилати в Європу. Це призвело до того, занепад українського видобутку призвів до того що ми зараз залежні від імпортованого газу. Так, ми зменшили цю залежність в рази, але вона ще залишається. Через те, що ціна на газ була занижена відповідно "Укргазвидобування", інші видобувні компанії в Україні як державні, не могли розвивати власний видобуток, тобто ми видобували менше. В той же час занижена ціна призводила до нераціонального використання газу, тобто споживали ми в рази більше, чим мали споживати, чим раціональне споживання передбачало би, відповідно вся ця різниця покривалася за рахунок імпорту, імпорту з Російської Федерації. Тому ті люди, які виступали за занижені ціни, які виступали за те, щоби відповідно газ споживався не раціонально, вони просто брали і гроші з карманів українців віддавали Росії, яка потім купувала танки і ми знаємо, що вона з цими танками робила.

Але повернемося навіть просто до видобутку. За ці роки, коли ми дотували фактично за рахунок корупціонерів-популістів українських

політиків Росію, Росія, наприклад, закупила 281 новий верстат, розумієте, а в Україні ми не закупили, взагалі, нових верстатів. Тобто все, що ми робили ми допомагали нашому сусіду, в лапках доброму, розвиватися, щоби бути сильнішим і проти нас.

Виконання "Стратегії 2020", про які скаже Олег Прохоренко голова компанії "Укргазвидобування".

Ми кажемо про те, що більш ніж реально,, просто якщо б дійсно була політична воля робити все в інтересах України, дуже легко відповідно підвищити, ну, легко, це потрібно робити, але це реально, підвищити видобуток власного газу з 20, взагалі, до 26 мільярдів кубів, з яких "Укргазвидобування" буде видобувати за нашими оцінками, підрахунками, 20 мільярдів. В той час, коли нормальна ціна, економічна обґрунтована, на рівні відповідно імпортного паритету поки, а потім на рівні експортного паритету, призведе до того, що українці будуть більш раціонально використовувати газ і відповідно споживання продовжити скорочуватися. Бо зараз ми бачимо дуже позитивну тенденцію, коли скорочується поживання газу саме в сегменті населення через те, що люди почати раціонально ставитися до використання газу. І тоді відповідно в 20-му році ми не будемо мати необхідність імпортувати газ.

Якщо ми не будемо мати необхідність імпортувати газ, це означатиме відповідно, що ціна, економічно обґрунтована на українському ринку, буде встановлюватися на рівні не імпортного паритету, як зараз, а експортного паритету. В цифрах це означає, що ціна буде в економічно ринковий спосіб знижена в два рази.

Так, я можу також сказати, що саме ж такого результату ми добиваємося в Стокгольмі від Росії, що російський газ теж має продаватися в Україні за ціною "хаб мінус транспорт" або за експортним паритетом. Будемо сподіватися, що ми виграємо, і ми в такий спосіб зможемо знизити ціну для українців.

Але, навіть якщо ми це зробимо, в будь-якому разі контракт з "Газпромом" закінчується в 2019 році. І тому нам критично необхідно до кінця 2019 року зробити так, щоб Україна, дійсно, не потребувала імпортованого газу, щоб ціна на газ в Україні була на рівні експортного паритету, що, як я кажу, буде в два рази нижче, ніж у порівнянні з рівнем імпортного паритету, тобто як зараз. І це буде в найкращих інтересах України і української економіки.

Зараз я хотів би, Ольга, можливо, має сенс Олега Прохоренка.

А, ще останні ремарки. "Програма 2020", про яку зараз буде говорити Олег Прохоренко. Ця програма, вона розроблялася протягом принаймні двох років за участі провідних міжнародних консультантів, мабуть, найкращою або принаймні однією з найкращих консалтингових компаній в світі. За участі спеціалізованих наукових інституцій у сфері газовидобутку. Інститут, який є складовою частиною "Укргазвидобування". Наука "Нафтогаз" – це власні наукові потужності "Нафтогазу" України.

Ця програма проходила дуже багато раундів, відповідно слухань, обговорень, змін на рівні "Укргазвидобування", на рівні науково-технічної ради "Нафтогазу", на рівні Наглядової ради "Нафтогазу", до якої, нагадую, входять зараз представники... незалежні директори, які є іноземцями з 10-річчям досвіду видобутку газу і нафти в найкращих світових компаніях.

В результаті всього цього обговорення ми, дійсно, переконані у тому, що ця програма є оптимальною з точки зору як реалізації задач збільшення видобутку, так і раціонального використання коштів. Бо не дивлячись на те, що ми розуміємо важливість нарощування власного видобутку, ніхто не збирається це робити в якийсь нерентабельний спосіб. Тому перед "Укргазвидобуванням" було поставлено завдання, яке було виконане, що всі ці плани, вони були економічно обґрунтовані і дохідність на вкладений капітал вона була на рівні принаймні вартості цього капіталу. Тобто ми можемо свідчити, що ця програма є прорахованою, є обґрунтованою як з технічної точки зору, так і з економічної.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пан Юрій. Ваша впевненість надихає.

Я дозволю собі запитати вас для початку, який статус юридичний на сьогодні програми 2020. Для того, щоб було розуміння, які можливості є коригування, впливу або підтримки цієї програми на сьогодні. Як в групі НАК "Нафтогаз" фактично сьогодні за нових умов корпоративного управління затверджуються подібні документи! Я думаю, це дуже корисно для суспільства.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Ця програма була спочатку затверджена відповідно "Укргазвидобуванням". Потім була затверджена правлінням... або, скажемо так, радою директорів "Нафтогазу". Відповідно до Закону про акціонерні товариства або в принципі системі корпоративного управління в Україні рада директорів в українських акціонерних товариствах складається з двох рівнів: це рівень наглядової ради і рівень правління. Відповідно рада директорів "Нафтогазу", яка складається з цих двох рівнів, розглянула цю програму і цю програму погодила. Правління погодило через рішення правління, наглядова рада також розглянула, сказали, що вона поділяє рішення правління, яке погодило цю програму і вважає, що цю програму необхідно виконувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, за урядом є певні рішення, яких ви ще очікуєте в частині затвердження чи підтримки цієї програми.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Ми очікуємо затвердження від уряду загальної концепції розвитку власного видобутку, бо реформа корпоративного управління вона, дійсно, передбачає, що уряд в ручному режимі не керує "Укргазвидобуванням" або навіть "Нафтогазом", для цього є відповідні органи корпоративного управління.

Кабінет Міністрів створює умови для всіх компаній, незалежно від форм власності, це записано в Конституції, що всі компанії рівні через форми власності.

В нас є проблеми, про які ми будемо казати і відповідно, рента... особливо це болюче питання для нового видобутку, для нових свердловин. Це проблема ліцензій. Ми не хочемо ніяких преференцій. Ми як група кажемо, що ми достатньо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, ми вам їх поки не даємо.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Ми від уряду... дискусію, яку ми ведемо з урядом, з колегами з інших компаній, які недержавні, це створення так званого equal level play field, тобто рівного поля для гри, з однаковими правилами гри для всіх.

Тому від уряду ми не очікуємо затвердження безпосередньо програми 2020 "УГВ", ми очікуємо затвердження концепцій і загальних планів розвитку видобутку в Україні. Також ми очікуємо, наприклад, на затвердження енергетичної стратегії, яка у більш загальному сенсі розглянута... буде ці питання розглядати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую.

Пане Олег, чи готові ви зробити нам свою частину презентації?

Для пана Олега по дружбі ми дамо хвилин 15. Я думаю... Скільки вам вистачить часу?

ПРОХОРЕНКО О.В. 15-20 хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачите.просить.

Ну добре, тільки, Олег, 20 і не більше, тому що є дуже багато питань, які колеги хочуть задати. Дякуємо.

ПРОХОРЕНКО О.В. Дуже дякую всім присутнім, що знайшли час сьогодні обговорити таке важливе питання.

Питання, справді, важливе. Як зазначив Юрій Юрійович і присутні колеги, це те, що питання видобутку газу, питання власного видобутку газу, це не просто питання там енергетики або економіки, це питання національної незалежності. І ми це відчули останні мабуть три або більше років, коли, на жаль, шантажували нашу країну питанням постачання газу. Тому питання забезпечення газу власного видобутку – це питання створення, дійсно, енергонезалежності, коли ми просто позбавимося залежності від будь-кого: європейців, Росії – не важливо. І просто будемо забезпечувати власний видобуток газу.

Перший слайд, будь ласка. Я хочу нагадати, що таке "Укргазвидобування". "Укргазвидобування" – це найбільша нафтогазова компанія не тільки в Україні, але і в регіоні. Коли ви подивитесь на регіон Східної Європи, Центральної Європи, ви не побачите компаній такого розміру. Наприклад, "Пікнік" польський або "MOL" угорський, або "....." румунський – вони всі в кілька разів менше за видобутком за обсягом ресурсів. Тобто це, справді, національний здобуток і національний актив, який треба використовувати максимально ефективно.

Що таке "Укргазвидобування" сьогодні? Це 14,5... близько 14,5 мільярдів видобутку власного газу, яке забезпечує 75 відсотків загального видобутку в Україні. Крім цього, це також близько півмільйона тонн рідких (це нафта та конденсат), це також 280 мільярдів кубометрів ресурсів, підтверджених за міжнародною класифікацією, за міжнародним аудитом. А якщо дивитися на українську класифікацію, про яку казав пан віце-прем'єр-міністр, то це близько 680 мільярдів кубометрів. Тобто це також близько три чверті тих підтверджених запасів, які є в Україні.

Крім цього, це також близько 5 відсотків бюджету всієї України. Якщо у вас є рідні, які отримують пенсії або люди, які отримують зарплату від

Державного бюджету, ми сплачуємо ці податки. Ми – платник податків номер один в Україні загалом.

Цього року за прогнозами загальна сума податків, які ми сплатимо в бюджет, це 37 мільярдів гривень. І насамперед ці гроші також спрямовуються на програму субсидіювання населення України для того, щоб кожна родина мала відповідні можливості забезпечити себе теплом і газом.

Наступний слайд, будь ласка.

Що дуже важливо. Ми сьогодні будемо казати про необхідність інвестувати власний видобуток. Але я хочу сказати, що не чекали... ми не чекали змін і реформ, які провів уряд. Останній рік після того, як змінилося керівництво "Укргазвидобування" команда витратила дуже багато часу дуже багато часу, дуже багато енергії на зміни всередині компанії. І оця цифра, яку ви бачите, 3 мільярди гривень, це той здобуток, це якраз та економічна ефективність, яку нам вдалося здобути за рік. Це робота над закупівлями, це робота над ефективною реалізацією, це робота над покращенням і такої, знаєте, першочергової технічної модернізації, яку вдалося зробити. Наприклад, модернізація Шебелинського заводу, як ви, мабуть, бачили вихід на рівень Євро-4, Євро-5 за паливом. Ці всі кошти, вони акумулюються, і вони складають близько 3 мільярди гривень. Чому це важливо? Це важливо тому, що ми почали модернізацію невелику поки що, але ми почали модернізацію навіть до змін цін на газ.

Тому що, коли прийшло нове керівництво, ми побачили стан обладнання, ми побачили стан забезпечення виробництва, і ми визначили першочергові заходи. І одним з першочергових заходів це було забезпечення виробництва паливно-мастильних матеріалів, забезпечення виробництва запчастин, забезпечення таких базових речей, як наприклад, спецодяг. Ви не повірите, але рік тому одне з нагальних питань, яке ми вирішували, це те, щоб люди мали нормальний спецодяг на виробничих об'єктах, які вони не отримували 5 років. Тому що казали, то не на часі, то грошей немає, то

немає нікому діла. Нам було діло, і ми почали це робити. І це якраз кошти, які ми використали.

Крім того, частина цих грошей пішла на стабілізацію фінансового стану компанії. Це теж не секрет, компанію цілеспрямовано вели до банкрутства. Компанію заганяли в борги перед російськими банками для того, щоб збанкрутувати цю компанію і потім, мабуть, продати за дешево російським банкам. Це теж не секрет, це питання розглядалося на рівні СБУ, на рівні Ради національної безпеки. І тому частина цих грошей, які ми отримали від підвищення економічної ефективності, ми спрямували на виплату цих кредитів і на погашення цієї заборгованості, на стабілізацію фінансового стану.

І зараз ми кажемо про те, що як рухатися далі. Наступний слайд, будь ласка. Що ми маємо. Ми можемо підвищувати економічну ефективність дуже багато, але залізо є залізо. І давайте дивитися правді в очі. Стан переважно обладнання "Укргазвидобування" він жахливий. Тому що ви чули історію про те, що ми віддавали гроші Росії, вони закупували бурові верстати, за 4 роки вони купили 281 верстат. А ось наші верстати. Середній вік наших верстатів 23 роки – це технологія, мабуть, з 70-х років. Вона застаріла морально, вона застаріла технічно, це металобрухт, на якому просто небезпечно працювати.

І знаєте, я хочу, щоб кожен з присутніх тут знайшов час і виїхав на ці об'єкти, тому що це те місце, де створюється ВВП України і це те місце, де створюються робочі місця і де платяться зарплати. І щоб ви побачили, в яких умовах працюють люди. Так ось, з чим ми маємо сьогодні працювати. І будемо відверті і чесні: рухатися далі по власному видобутку з таким станом обладнання просто неможливо. Це наші висновки, це висновки міжнародних експертів, технічних аудиторів, яких ми залучали також для оцінки цього обладнання. Тому сьогодні ми обговорюємо як же ми будемо рухатися далі.

Наступний слайд. Це інша ілюстрація, це до тиску, чи компресорні станції, там справи не кращі, це обладнання має 40 років, наприклад. І

знаєте, весь час там люди просто днюють і ночують для того, щоб забезпечувати перекачку газу для потреб населення. Ось ці люди, які ви бачите тут і обладнання оце, яке ви бачите, вони забезпечують тепло у ваших домівках. І не Дай Бог, щось станеться з цим обладнанням, знаєте, будуть ризики для всіх нас тому треба працювати.

Наступний слайд. Що ми зробили за останній рік: ми використали ті напрацювання, які були в "Нафтогазі", ми їх аналітично опрацювали, глибоко проробили, ми залучили міжнародних експертів, найкращі міжнародні консалтингові компанії для того, щоб залучити міжнародний досвід як Україна може збільшити видобуток газу. І ми розробили дуже детальну операційну програму, вона зараз йде до 2020 року, вона передбачає 5 основних напрямків. Сьогодні ми будемо казати про розширення буріння – це те, що вибачите, верхня частина, це розробка нових родовищ і буріння на існуючих родовищах. Чому це важливо? Тому що всі інші заходи – це як біг на місці. Тобто, ми кажемо про інтенсифікацію, оптимізацію тисків і такі інші речі, вони дозволять просто втримувати видобуток приблизно на тому рівні, який ми маємо. А для того, щоб розвиватися, треба бурити. Буріння – це найкоштовніша річ, тому що обладнання дуже коштовне, як ви бачили. Тому ми сьогодні кажемо, мета стоїть розвиток наших бурових можливостей, наших бурових потужностей. І наш план передбачає буріння включно до 2020 року, буріння 657 свердловин, закупівля 30 нових бурових верстатів зі строком служби 20 років, буду казати про це більше, і модернізація 32 верстатів. Тобто модернізація частина з тих верстатів, яку ви сьогодні бачите, це програма загалом.

Наступний слайд, будь ласка. Ми маємо дуже детальні розрахунки, як казав Юрій Юрійович, з економічною обґрунтованістю кожного з цих заходів, кожен з цих заходів має свій профайл інвестицій, свій профайл повернення інвестицій заробітку для компанії та для держави, і тому ми впевнено дивимося на цю програму. Тобто, зокрема, буріння на існуючих свердловинах і грін-філд, тобто розробка нових родовищ, передбачають

разом, як я сказав, 657 свердловин, і разом вони будуть коштувати близько 3 мільярди доларів до 2020 року перспектива. Але що треба розуміти? Це гроші, які будуть витрачені не просто на буріння тих свердловин, але на закупівлю, на модернізацію обладнання, яке буде слугувати компанії і державі близько 20 років. Тобто це кошти, які нам необхідно інвестувати наступні чотири роки для того, щоб мати можливість в подальшому збільшувати видобуток газу і, як казав Юрій Юрійович, це дозволить знизити вартість газу для населення і для всієї України.

Наступний слайд. В рамках цієї програми ми розробили детальну програму нарощування обсягів буріння. Зокрема, з 2016 року, тобто цього року, коли ми плануємо вийти на рівень 200 тисяч метрів погонних буріння, ми плануємо вже наступного року приростити буріння до 385 тисяч метрів. А до 2020 року вийти на рівень майже 900 тисяч метрів погонних. Тобто ви бачите збільшення буріння, обсягів буріння, в рази. Це не жарт, це досить складно і досить амбітно, як ви розумієте. І права частина показує, що це означає з точки зору кількості свердловин. Цього року ми вийдемо на показник 71 свердловина. Вже наступного року ми хочемо вийти на показник 88 свердловин, а в перспективі 2020 року хочемо вийти на показник 200 свердловин буріння кожного року. І ось, власне, таке збільшення в рази воно дозволить вийти на рівень забезпечення України власним газом. Це все реально, але треба інвестувати і треба працювати.

Наступний слайд, будь ласка. Щоб прорахувати і проаналізувати стан обладнання, як я сказав, ми залучили найкращі компанії, зокрема ми залучили компанію "Делойт", яка за проектом Державного департаменту США проаналізувала, провела технічний аудит наших бурових верстатів. Тобто вони подивились на наші бурові верстати і вони розробили ось цей репорт, який показує стан обладнання, стан забезпечення виробництва. Які ризики вони побачили і що з цим треба робити і вони розробили ряд рекомендацій.

Так ось, зокрема, з цих рекомендацій треба відзначити наступне – це необхідність модернізувати наші верстати, звичайно, ми це і самі знали, але нам також був важливий незалежний погляд на ці речі. Але було відзначено, що без закупівлі нових бурових верстатів неможливо рухатись вперед. Тобто забезпечення тієї амбітної програми зростання неможливо без закупівлі нових. І інша дуже важлива рекомендація це те, що на період доки проводиться модернізація та закупівля нових бурових верстатів компанії необхідно буде піти на відкритий ринок та залучити підрядників, тобто контракторів для роботи на аутсорсингу. Це те, що "Укргазовидобування" ніколи не робило, але є прийнятною і повністю поширеною практикою в інших нафтогазових компаній. У нас зараз є, власне, "Укрбургаз", який працює завантажений на сто відсотків, зараз в роботі знаходиться 65 бурових верстатів, але зважаючи на стан тих верстатів і зважаючи на амбітні цілі збільшення буріння була піднята тема, що треба залучати на аутсорсингу інших підрядників. І ось, власне, це, над чим ми зараз працюємо.

Наступний слайд. І разом з компанією "Делойт", разом з іншими консультантами, які допомагали нам розробити стратегію, ми сформулювали три напрямки розвитку бурових потужностей.

Перше, це модернізація власного флоту. Ми вже почали цю програму, і ми загалом хочемо модернізувати 32 верстати. Тобто майже половина з 65 будуть модернізовані до 2018 року. Що означає "модернізація"? Це закупівля і встановлення тих вузлів і агрегатів, які або застарілі, або повністю відсутні, тому що це застаріла радянська технологія. Мова йде про циркуляційні системи, про насосні групи, про приводи, про систему очистки і таке інше, тобто це ті речі, які дозволять збільшити швидкість буріння та забезпечити безаварійну роботу наших бурових верстатів.

Наступний напрямок – це залучення міжнародних підрядників. Вже в 2017 році ми працюємо над тим, щоб залучити 15 верстатів. І ми вже минулого тижня оголосили тендер на забезпечення цих 15 верстатів. Мова

йде про забезпечення програми робіт в 2017-2019 році. Загалом ці 15 верстатів будуть законтраковані для буріння 90 свердловин.

І інший напрямок, який ми зараз опрацьовуємо, це закупівля нових верстатів. Ми прораховуємо потребу в 30 нових верстатів до 2020 року. Тобто якщо подивитися на праву частину, у нас два напрямки. По-перше, це збільшення флоту бурових верстатів як за рахунок модернізації наших власних, так і залучення сторонніх підрядників. А з іншого боку, це пришвидшення нашого буріння. Тому що сьогодні ті бурові верстати, які ми маємо, вони не можуть забезпечувати швидкість, яка прийнятна в індустрії.

Наступний слайд. Тому, щоб підсумувати, що я хочу сказати? Ось використовуючи ті цифри, які ми побачили, які показував Юрій Юрійович, в 2009-2013 роках Україна витратила 54 мільярди доларів на закупівлю російського газу. Вдумайтеся тільки! 54 мільярди. Ми ці гроші просто викинули. Ми викинули їх у повітря, тому що ми не отримали від цих грошей ні обладнання, ні компетенції, ні кваліфікованих людей, ні зарплат. Сьогодні ми пропонуємо витратити до 20 року 3 мільярди доларів на оснащення власного виробництва і на інвестиції в Україні. З цих грошей близько 600 мільйонів доларів це піде на закупівлю нових бурових верстатів і на модернізацію існуючих. І 500 мільйонів піде на аутсорсинг буріння, тобто 600 мільйонів буде витрачено на 30 нових бурових зі строком служби 20 років, тобто це буде до перспективи практично 2040 року. І на модернізацію 32 верстатів, і на буріння 90 свердловин, як я вже казав. Тобто з нашого боку це дуже гарний бізнес для "Нафтогазу" і для України. Ми інвестуємо у 18 разів менше ніж Україна витратила колись на закупівлю іноземного газу, і ми отримуємо обладнання, ми отримуємо зарплати, ми отримуємо робочі місця і гроші будуть залишатися в Україні. Гроші, які ми заплатимо власним буровикам, власним видобувникам газу, ці люди підуть і візьмуть ці зарплати і витратять в місцевих економіках і оце буде розвиток економіки. Тому що зараз уряд дуже активно працює над тим як запустити

економіку, ось так і буде запускатися економіка, коли ми будемо витратити гроші на власний видобуток.

І права сторона, я вам хочу показати, Україна витратила 54 мільярди доларів на Росію, Росія взяла і модернізувала власний буровий флот. Вони купили 281 буровий верстат тільки за чотири роки. В той час "Укргазвидобування" отримало нуль, так ось ми хочемо, щоб за наступні чотири роки ми отримали 30 верстатів, нам не треба 280, нам вистачить 30 на наступні чотири роки. Тобто давайте від нуля до 30 верстатів – ось що нам треба.

Наступний слайд, будь ласка. Ми детально аналізували потреби в аутсорсингу, що це нам дасть? Що я хочу сказати? Ми зараз залучаємо 15 бурових верстатів, тендер уже оголошено, на буріння 90 свердловин. Очікувану вартість на 2017-2019 рік вона була задекларована на рівні 500 мільйонів доларів, але ми очікуємо дуже конкурентний процес, тому що ми маємо кілька компаній підрядників, які ніколи не працювали в Україні, але які дуже зацікавлені в тому, щоб прийти в Україну. І це означає вибух нашого ринку, це той ринок, який ми ніколи не мали, щоб сюди прийшли підрядники. І це дуже гарний бізнес для України. Чому? Тому що ми отримуємо від цих свердловин більше 3 мільярди кубометри власного видобутку газу, додатково, це буде означати, що Україна, як держава, зекономить 657 мільйонів доларів на рік, тобто ми інвестуємо разово і ми отримуємо економії кожен рік майже 700 мільйонів, загалом за 10 років це близько 5 мільярдів доларів. Тобто, знову, якщо дивитися з економічної точки зору, це дивно чому ніхто не робив це раніше. Але ми знаємо чому не робили раніше, тому що стратегічне завдання було інше, фінансувати Росію.

Наступний слайд, будь ласка.

Ну і звичайно про ті питання, які нам, де нам необхідна допомога від парламенту і від уряду, тому що самі по собі ми не можемо рухатися. Сьогодні прозвучали 3038, дуже важливий законопроект, я особливо переконував багатьох депутатів, багатьох чиновників в необхідності

прийнятті цього закону. І ми всі разом працювали. Перше читання пройдено. Дуже сподіваємося на найшвидше прийняття другого читання і в тому, щоб наші місцеві громади отримували 5 відсотків від ренти. Це дуже важливий важель. Чому? Тому що ми працюємо в регіонах, люди кажуть: "Що ми отримуємо від видобутку? Ви платите ренту, рента вся йде в Київ. Що ми можемо отримувати?" Тому для нас важливо, щоб вони отримували якийсь відсоток, щоб вони ходили за нами, щоб ми не ходили за ними як зараз це відбувається, а вони ходили за нами і казали: "Буріть у мене, не буріть у нього". Ось, це колись так було.

Інше дуже важливе питання, це вдосконалення земельного законодавства. Сьогодні ми маємо ситуацію, коли ми можемо бурити, у нас навіть є обладнання, є кошти на це, але ми не можемо відвести земельні ділянки, на це уходить два іноді три роки. І тому ми просимо депутатів, ми просимо Кабінет Міністрів пришвидшити це питання вдосконалення земельного законодавства. І є вже законопроект 3096, який передбачає ці зміни.

І така дуже болюча тема, але хочу теж підняти, це підтримка подальшого розірвання договорів СД. Договори СД це була корупційна тема в минулому. Вже, на щастя, суди пішли нам назустріч, та вже шість договорів розірвані фактично. Залишилося фактично тільки два договори. І чому це важливо, тому що минулого року Україна недоотримала 380 мільйонів власного газу із-за того, що знизили видобуток. А цього року ми вже обраховуємо втрати на рівні 270 мільйонів кубометрів. Тобто, коли ми отримуємо свердловини, а ми вже отримали від тих договорів, які вже були розірвані, ми будемо вкладати власні кошти в ремонт цих свердловин і в те, щоб ці свердловини збільшували видобуток газу. На чому я закінчив?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Основні доповіді вже завершено. Ми очікуємо пані Коваль, яка трішки запізнюється через урядовий комітет. І наразі я б хотіла запропонувати

запитати, кілька питань свого колегу із бюджетного комітету Івана Крулька, який сьогодні представляє фракцію "Батьківщина".

КРУЛЬКО І.І. Дякую, пані Ольго. І я вдячний вам за організацію цих слухань.

Насправді, для мене надзвичайно важливо було почути більше цифр, професійних виступів для того, щоб мати можливість це використовувати в своїй депутатській роботі. І я очікував, безумовно, від представника "Нафтогазу" пана Юрія, що він більше буде говорити мовою цифр аніж мовою політика. На жаль, ми почули десять разів приблизно в різних інтерпретаціях слова "популізм" і "корупція", менше конкретики, шкода, бо це справа політиків, мені здається, давати політичні оцінки, навіть на таких комітетських слуханнях. Тим більше, ви знаєте, от мене завжди дивує, коли про корупцію говорять люди, які з 2002 року в різних періодах і на різних посадах працювали в структурі, яка сьогодні є уособленням в Україні корупції, це "Нафтогаз України". І насправді проблема тут ще в одному полягає напрями, це проблема законності. Бо, якщо органи влади по 19 статті Конституції діють не в межах і не в спосіб, який передбачений Конституцією України, тоді у нас і виникають купа проблем, які ми на сьогоднішній день маємо. Ну, скажімо, ціна на газ встановлена не на ринку, а встановлена в імперативний спосіб Кабінетом Міністрів 6880, ніхто не розуміє, чому саме так і. власне, ця ціна не є ринковою, перше. А по-друге, ця ціна встановлена органом, який не має відповідно до Конституції і законодавства повноважень на те, щоби встановлювати ціну на газ, це не є функцією Кабінету Міністрів. І тут ми знову ж таки приходимо до питання законності і того чи органи діють у межах і в спосіб, який передбачений Конституцією України. Один момент.

Другий момент. Я не є економістом чи енергетиком, але я є юристом. І як юрист я читаю уважно статтю 13 Конституції, яку вже згадували сьогодні, де вказано, що український народ має право власності на цілий перелік, в

тому числі на надра. Але виникає запитання, а чи може сьогодні власник того, що він має гіпотетично, скористатися своїм правом власності? Чи створені для цього передумови і чи є в нього можливість напряду в того, хто видобуває на сьогоднішній день відповідні надра, купити такий продукт і реалізувати у спосіб, який передбачає Конституції, своє право власності. Ні, такого права не має.

У мене запитання будуть більше до пана Олега Прохоренка з "Укргазвидобування". Ви, дійсно, є дуже важливою фігурою в Україні персонально, тому що... ну так трапилося, що ви для українських платників податків обходитеся стільки, як наприклад, друга по величині фракція в українському парламенті "Народний фронт" або як половина БПП. Я вже не кажу про таку маленьку фракцію "Батьківщина", бо півроку нас можна утримувати як вас за один місяць. Ну так... Тому є дуже важливою фігурою.

У мене у зв'язку з цим до вас є кілька запитань, три запитання. Я прошу, щоб ви постаралися дати на них конкретні відповіді.

Перше. До червня-місяця цього року ви продавали як "Укргазвидобування" приватним компаніям газ за ціною 1590 гривень за тисячу кубометрів без ПДВ. Ну, це нам стало відомо як депутатам, зокрема з подання Генеральної прокуратури стосовно народного депутата Онищенка, коли було подання на притягнення його, на згоду до притягнення його до кримінальної відповідальності. Так от, якраз там фігурувало, що компанії, до яких нібито за поданням прокуратури причетні цей депутат, він купував газ якраз за цією ціною – 1590. І це зараз встановлено слідчим шляхом.

Так от скажіть, будь ласка, якщо тоді до червня ця ціна для "Укргазвидобування", ви це продавали приватним компаніям, не громадянам України, була вигідною, то чому раптом з червня місяця вона перестала бути вигідною? Раз.

Другий момент, який мене дуже цікавить. Якщо є кримінальна справа проти одного з фігурантів і парламент дав згоду на притягнення до відповідальності, то де справи і чи є вони стосовно інших компаній

приватних, яким очевидно "Укргазвидобування" продавав газ за такою ціною? І що, так би мовити, з представниками, посадовими особами компанії "Укргазвидобування" як іншої сторони, яка нібито вчиняла такі дії, на думку Генеральної прокуратури, які мають суперечність із законом? Це друге питання.

І третє питання. От відверто скажіть. Для чого вам "Нафтогаз", вам? Для того, щоб продавати йому газ за ціною, скільки там 4, десь ви зараз по 4 продаєте, до цього продавали по 1590, з ПДВ 1900. От для чого така компанія, на вашу думку, яка нічого не виробляє, яка не займається видобутком газу, яка при цьому має чистого прибутку за перше півріччя поточного року в 20 мільярдів? Можливо, нам потрібно мати прямі стосунки з тими хто видобуває газ, і, дійсно, тоді в країні з'явиться ринок газу, а його поки що на цей момент немає?

Дякую. Три такі питання. І дякую за відповідь.

ПРОХОРЕНКО О.В. Дякую за запитання. Я хочу трохи фактів дати, тому що ви якраз сказали, що хочете почути цифри і факти. Ну, факти такі.

"Укргазвидобування", ціна, про яку ви сказали, 1590 гривень без ПДВ це була ціна, за якою "Укргазвидобування" продавала газ для потреб населення згідно постанови Кабінету Міністрів. Тобто це спеціальні обов'язки, які були поки що покладені на "Укргазвидобування" для реалізації газу для потреб населення. "Укргазвидобування" ніколи не реалізовувало газ компаніям Оніщенка або іншим приватним компаніям, це нонсенс. Газ, про який ви кажете, це газ, який вироблявся в рамках договорів спільної діяльності, які були заключені, як ви знаєте, на початку 2000 років. І мова йде про те, що, коли ціна на ринку для комерційних структур була, наприклад, 6 тисяч або 7 тисяч гривень за тисячу кубів, в той же час для "Укргазвидобування" вона була 390 гривень з ПДВ, то ви можете уявити розмір корупції, коли брався газ "Укргазвидобування", який йшов для потреб населення, переводився в СД, корупційні схеми СД і потім реалізовувався за

6 тисяч гривень. Або за 7 тисяч, ніхто не знає, це те, що Генеральна прокуратура зараз встановлює.

Тобто...

ВІТРЕНКО Ю.Ю. ...пояснити, за такою ціною газ "Укргазвидобування" продавався тільки "Нафтогазу України", а "Нафтогаз України" за такою ціною продавав відповідно газ потім облгазам або Теплокомуненерго. Тобто "Укргазвидобування" не продавали за такою ціною або за якоюсь іншою ціною газ якимось приватним компаніям, як ви сказали...

Але просто важливий нюанс. Договір спільної діяльності, це означає, що, наприклад, той же Онищенко, його компанії мають договір з "Укргазвидобування". І потім, коли Генеральна прокуратура каже, що є якісь порушення в цій діяльності, вони іноді кажуть, що це "Укргазвидобування", хоч потрібно відрізнити, що це не "Укргазвидобування", а це договір спільної діяльності і оператор спільної діяльності, який іноді діє від імені "Укргазвидобування", тому що є цей договір. Але це не "Укргазвидобування" на пряму. І всі ці договори вони хочуть розірвати, щоб такі, як Онищенко, ваші колеги, вони не представляли "Укргазвидобування", а "Укргазвидобування" в змозі саме себе представляти і реалізовувати газ і здійснювати операційну діяльність...

Він депутат народний, наскільки я розумію.

ПРОХОРЕНКО О.В. Далі по цифрах. Тобто мова йде про те, що оці корупційні, як підтверджують висновки НАБУ і Генпрокуратури, договори спільної діяльності вони використовувалися для вимивання газу, який йшов для потреб населення, і він перекидався на комерційні структури за комерційні ціни, а різницю залишали собі якраз оці фірми.

Зараз, мова була, питання було, де інші справи. Ми подали в суд на розірвання всіх договорів СД. Тобто з нашого боку ми вбачаємо, що, з

господарської точки зору, а ми є суб'єктом господарювання, суб'єктом Господарського кодексу. Ми вважаємо, що були порушені права "Укргазвидобування" в тій частині, що оператори СД не забезпечили інвестиції, згідно тих планових графіків, які вони декларували в цих договорах, тому ми вбачали всі наявні причини для розірвання цих договорів. І це, власне, є основою для нашого подання в суди, ми почали цей процес з лютого місяця 2016 року. І, як я вже згадав, фактично зараз шість договорів з восьми, вони вже розірвані, в господарських судах, а два ще залишаються в процесі. Але ви, мабуть, згадували кримінальні справи. Тобто ми можемо виступати свідками або нас залучають як свідків в цих справах, тому що мова йде про використання наших об'єктів, тобто це інші справи. З господарської точки зору ми ініціювали те, що ми могли ініціювати, з кримінальної точки зору, ми є частиною процесу, який ведуть НАБУ та Генпрокуратура.

І третє питання: для чого "Нафтогаз". Для чого "Нафтогаз" – це питання стратегічне, це питання на яке відповідь повинна дати держава, тому що в переважній більшості країн, де є великі нафтогазові ресурси, а як ми сьогодні почули, зокрема, від віце-прем'єр-міністра, є трильйон кубометрів газу, є такі речі, як державна національна компанія, нафтогазова компанія, це не український якийсь винахід. Подивіться на Норвегію, є "Стейт Оїл", який є інтегрованою компанією, який займається і трейдингом, і видобутком, і транспортуванням також, є Саудівська Аравія, є Бразилія, є Індонезія, є Малайзія і таке інше. Тобто, якщо подивитися на світ, то ми бачимо, що в більшості, в переважній більшості країн є така конструкція, як Національна нафтогазова компанія. Тому для України питання стратегічне, як найкраще використовувати цей ресурс, який є. Практика світова показує, що національна нафтогазова компанія найкраща використовує цей ресурс для потреб держави зі стратегічної точки зору. Тому моє власне переконання і те, що я зараз бачу в роботі, це те, що Нафтогаз забезпечує найефективніше використання цих ресурсів і він, Нафтогаз це довів за останні два роки реформ, що це можливо і вони цим займаються. І далі питання є якості

корпоративного управління, щоб держава забезпечувала виконання своїх інтересів в рамках тієї компанії, яка є. Тобто, я вважаю, не треба нічого вигадувати для цього.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Пані Ольго, можна, репліка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Юрій, я би не хотіла, щоб зараз це перетворилося... У нас є конкретний план – 2020. Якщо він включає пана Юрія Вітренка, ну, о'кей, давайте обговоримо і цю частину. Але мені дуже хочеться, щоб саме цей комітет і ці слухання вони привели нас до конкретного результату. Тому, якщо можна, ви будете мати можливість відповісти у тій частині, в якій я задам кілька запитань.

Пан Олег, дуже дякуємо вам за ознайомлення нас з цим планом. Я дозволю собі спровокувати трошки дискусію в інше русло. Я, як і ви, вивчаю досвід інших країн і, перебуваючи в різних країнах, бачу різні абсолютно моделі, як національна компанія реалізовує державницькі інтереси і інтереси всього народу. Є моделі, де існує виключно державна компанія, вона є єдиною, і дуже часто ці компанії стають, до речі, такими маріонетками в руках політиків, тому що вони уособлюють забагато сподівань як громадян, так і політиків. Є компанії, які успішно трансформують себе із національних у частково-публічні або приватні, а є просто моделі, де існують виключно приватні компанії.

Сьогодні у цьому залі є представники і приватних компаній. Ви поклали нам свій план, в якому очевидним стає те, що ваш план нового буріння означає, що ви будете нарощувати в тому числі і отримання своїх ліцензій. Тобто передбачається, що ви поступово будете збільшувати обсяги своєї роботи. З одного боку, як громадяни, ми це вітаємо. З другого, у нас є таке питання. Чи ви з цим справитесь, чи ні? І доведіть мені як громадянці, що вигідно передати вам цю роботу і вам ці ліцензії, наприклад, порівняно з міжнародними або місцевими інвесторами, приватними компаніями, які, як

правило, в світі все ж таки є більш ефективними, ніж державна компанія. Сьогодні ви змагаєтесь не тільки з українськими компаніями, а в тому числі і з потенційними міжнародними інвесторами. Якщо можна, це частина, доведіть, що саме ви повинні цю роботу вести.

І друга частина. От все одно, план дуже великий, чи передбачаєте ви партнерства з іншими. Ви сказали про аутсорс, тобто ви передбачаєте, що певна частина робіт буде передана на виконання іншим компаніям. Чи передбачаються все ж таки прозорі, зрозумілі суспільству і вигідні економічно партнерства, в яких ви розподілите ризики, а саме залучите інвестиції, чи то будуть УРП, чи то будуть спільні підприємства? Мені би не хотілося знову називати СД, тому що вони трошки демонізовані, але будь-яка форма партнерства, в якій хтось, крім вас, покладе гроші на стіл, і громадяни зможуть відчутти зниження бюджетних витрат або опосередкованих витрат цієї компанії на розбудову нових родовищ. Дякую.

ПРОХОРЕНКО О.В. Дякую.

Два питання, як я почув, чи ви справитесь. Так, ми справимося. Дуже коротко.

А зараз розгорнуто. Чому ми справимося. Є питання стратегічне. Якщо подивитися на історію газовидобутку в Україні, то що ми бачимо? Ми бачимо, що існували два світи, можна сказати, до 1 травня 2016 року, коли ціни на газ були вирівняні для всіх учасників ринку.

Чому були два світи? Один світ це було "Укргазвидобування", яке мало всі ресурси, всі сервіси всередині компанії і майже не використовувало сервісні компанії ззовні, тому що просто не вистачало грошей на ці сервіси. Інший світ це були приватні компанії, які видобувають близько 25 відсотків газу в Україні.

Чому я про це зараз кажу і чому це важливо. Тому що, якщо подивитися ситуацію, коли оці два світи співіснували так за стіною, воно призводило до того, що не розвивалося ні "Укргазвидобування", ні приватні

компанії. Приватні компанії, які ми сьогодні маємо, це те, що в індустрії називається subscale. Вони настільки малі, що вони навіть не можуть якісно проводити перемовини з великими підрядниками, такими як "Halliburton", "Schlumberger", "Weatherford" і таке інше. Так ось я хочу сказати, коли я приїжджаю до "Halliburton", мене слухають і мене слухають дуже уважно. Тому що я можу запропонувати програму робіт, яка буде достатньою для того, щоб завести сюди обладнання, яке ніколи не завозилося в Україну.

Ми маємо досвід приватних компаній, вони були малі, і як результат контрактори, тобто підрядники, вони не хотіли йти в Україну, а ті контрактори, які йшли в Україну, вони пропонували такі ціни, що вони робили просто економічно недоцільно ці операції. Приклад ГРП (гідравлічного розриву пластів), Україна мала історію, коли сюди приходили підрядники такі, як "Schlumberger", "Weatherford" і таке інше, і операція кожна коштувала 500 тисяч доларів, 500 тисяч доларів на одну операцію. Коли ми провели тендер на проведення сто операцій ГРП, ми отримали ціну 160 тисяч доларів на операцію, в три рази менше. Це ефект масштабу, який може бути тільки "Укргазвидобування".

Так ось спитайте приватні компанії, чому у них ціна була 500 тисяч доларів за операцію і вони проводили п'ять операцій на рік, не більше, п'ять операцій на рік? Ми зараз плануємо проводити сто операцій на рік і ціна у нас 160 тисяч. Відчуваєте різницю? Це те якраз, що може і вже робить "Укргазвидобування". Ми використовуємо ефект масштабу для того, щоб бути локомотивом для всієї індустрії і створювати той ринок, який просто не існував, і ми вже це робимо, ми вже законтрактували "Белорусьнефть", і ми законтрактували "Такром", які, можна сказати, майже ніколи не працювали в Україні, якщо не враховувати якісь разові роботи. "Белорусьнефть" робила для приватних компаній, а вони зараз заходять на велику програму робіт, вони завозять сюди обладнання, яке буде базуватися в Україні, і яке буде мати програму робіт, щоб воно базувалося тут два-три роки, п'ять років і таке інше. І це означає, що приватні компанії, які захочуть використовувати ці

послуги, вони теж підуть до цих підрядників, і вони отримають вже не 500 тисяч доларів за операцію, а ті ж самі 160 тисяч. І це призведе до бурхливого розвитку приватних компаній також, вони не розвивалися, тому що не було цього ринку. Ми зараз створюємо цей ринок. І ось та робота, яку ми зараз проводимо по аутсорсингу буріння, вона призведе до того ж самого ефекту. Тому що, якщо ви поспілкуєтесь з приватними компаніями, знаєте, там буде розмова дуже проста. Скільки ви плануєте свердловин? Одну-дві на наступний рік. Чому так мало? Тому що ми не можемо гарантувати програму робіт, і сюди ніякий серйозний підрядник не заходить. А чому вони не заходять. Тому що їм не цікаво одна-дві свердловини. А ми зараз кажемо, 90 свердловин. Відчуваєте масштаб? Дві свердловини або 90. Так ось під 90 сюди зайдуть підрядники, які ніколи не працювали в Україні, вони завезуть нове обладнання, і це обладнання буде базуватися в Україні, і приватні компанії зможуть використовувати його теж.

Так ось, цей ефект масштабу і цей ефект локомотиву, як ми кажемо. "Укргазвидобування" – це локомотив. Без цього локомотиву індустрія буде залишатися маленькою. Нам необхідні те, що називаються "національні чемпіони", "Укргазвидобування" є національний чемпіон. І за три-чотири роки ви побачите бурхливий розвиток сервісного ринку, який вже почався відбуватися в Україні. Це перше.

На рахунок партнерств. Так, дійсно, ми розглядаємо різні режими партнерств, для нас це дуже важлива тема. Тому що ми розуміємо, що якісь родовища "Укргазвидобування" зараз не має в пріоритеті. У нас є великі стратегічні родовища, є середні родовища і є малі родовища. І ми на малих родовищах, наприклад, серйозно обговорюємо теми угод про розподіл продукції з приватними компаніями, це міжнародні компанії. Але для нас важливо, щоб на ці угоди приходили дійсні компанії, не ті, які були створені за два тижні до проведення конкурсів, а компанії, які мають підтвержені роботи, які мають досвід, які мають обладнання і капітал, що найважливіше. Для нас важливо, щоб компанія приходила інвестувала 100, 200, 300

мільйонів доларів, а не просто, як в схемах СД, брали наш ресурс і використовували наш газ для того, щоб фінансувати якісь роботи. Мені це не потрібно, я сам фінансую свої роботи за свій газ, а мені треба сторонній капітал. І ось те, над чим ми зараз працюємо, щоб сторонній капітал приходив, і ми його будемо використовувати якомога ефективніше для тих родовищ, де ми бачимо ризики для себе, які не є зараз пріоритетними для нас, і ми будемо використовувати ці партнерства.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Ще маленька ремарка щодо цього. Просто, якраз роль "Нафтогазу" і на самперед рада директорів "Нафтогазу", яка, нагадую, складається з двох рівнів, наглядова рада і правління "Нафтогазу", робити так, щоб все ж таки діяльність менеджменту "Укргазвидобування", яке користується довірою зараз, але, як кажуть, довіряй, но перевіряй, відповідно, щоби ця діяльність була під контролем. Контроль якраз і полягає у тому, що ми, з одного боку, контролюємо їхню ефективність. З іншого боку, як людина, яка працювала в найкращих компаніях в приватних, в корпоративному секторі міжнародних, можу сказати, що найкращий контроль ефективності це порівняння з іншими компаніями, тобто конкуренція, нічого найкращого ніж конкуренція не передбачено. Тому ми виступаємо за те, щоб дійсно була конкуренція. Ми слідкуємо за тим, щоби вони працювали в конкурентному середовищі. Відповідно, якщо ми бачимо, що конкурентні переваги у інших компаніях, для ради директорів Нафтогазу це є свідченням того, що ми маємо розглядати варіанти партнерства. На жаль, зараз ті пропозиції, які щодо партнерства, які поступають, це пропозиції іншого характеру, які ми залишили в минулому і це не відповідає корпоративним практикам Нафтогазу зараз займатися тим чим раніше займалися так звані партнери в видобутку газу в Україні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. Пане Юрій, на майбутнє я би вас попросила, якщо є якісь сумнівні пропозиції про які ви готові давати деталі і називати їх

в голос, ну, це чудова можливість це зробити саме на слуханнях. Але я би просила тоді утриматись від таких натяків, щоб не було такого враження, що це я або Павло, от, наприклад, хтось вам щось запропонував.

І я дуже дякую вам насправді за ваш коментар, тому що якраз ви підвели до наступного виступаючого, який сьогодні представляє Асоціацію газовидобувних компаній. І, пане Роман, я би вас просила дати таку конструктивну оцінку, аналіз того плану, який ви почули. І як, по можливість, члени вашої асоціації, а це приватні компанії, які пан Олег сьогодні назвав маленькими, але у них також є свої власні великі амбіції і великі плани. І фактично, коли ми говоримо, пане Олег, про те, що Україні потрібно 40 мільярдів кубів газу то фактично споживач не сильно опікується тим, хто саме видобуває ці 40 мільярдів і, можливе як для приватних компаній, так і для державних компаній.

Мені здається, вам треба попрацювати над аргументацією щодо того, що саме державна компанія буде найбільш ефективною. На сьогодні вона є найбільшою, і ми це визнаємо. Вона уособлює в собі найбільші надії і плани ваші найбільші. Але відповідно з часом, якщо приватні компанії наростять свій видобуток, а можливо їм повезе і вони зроблять якийсь технологічний прорив, то їх пропозиції так само з увагою будуть розглядатися сервісними компаніями, чого я всім нам і бажаю.

Тим не менше, пане Роман, наскільки ви позитивно оцінюєте цей конкретний план і яким чином він лягає в плани всіх інших компаній. Дякую.

_____. Я дякую за запрошення, дякую за надане слово.

Я зазначу, що Асоціація газовидобувних компаній об'єднує шість компаній на разі, консолідований видобуток підприємств складає 90 відсотків виробництва українського газу, підприємства є як державної так і приватної форм власності.

Перший слайд, будь ласка. Я у продовження меседжів, які вже були зазначені паном Юрієм і паном Олегом, я представляю свою презентацію, але

уній зроблю акцент на економічному аспекті і на приватному сегменті. На економічному аспекті і на приватному сегменті зроблю акцент у своїй презентації і спробую використати, говорити мовою цифр як запитав один з депутатів. Тобто, амбіційний план уряду – збільшити видобуток на 35 відсотків до 2020 року. Нас часто питають, чи можливо це і газовидобувними завжди відповідають ствердно: так, це можливо.

Що для цього треба зробити. Як ви бачте на цьому графіку, треба залучати нові інвестиції. Нові інвестиції та сучасні технології зроблять, дозволять видобувати 27-28 мільярдів, і з цієї частки саме за рахунок нових інвестицій буде видобуто 50 відсотків. Якщо у цифрах, то консолідовано за 4 роки кумулятивно буде видобуто 36 додаткових мільярдів кубів українського газу. Тобто ми будемо закуповувати менше імпортного газу.

Наступний слайд, будь ласка. Інша амбітна мета уряду – вийти на рівень самозабезпечення. Це можливо два головних інструменти, перше, це енергоефективні заходи з енергозбереження, а інше це саме підтримка власного видобутку. І спільними зусиллями держави та бізнесу ця мета може бути реалізована.

Наступний слайд. Чому це важливо? Тільки одна цифра, тобто наводили період п'ять років, я скажу за десять. За останніх десять років Україна сплатила за імпортний газ 88 мільярдів доларів, тобто це можна порівняти з річними ВВП нашої країни.

Наступний слайд. Ще трішки детальніше, тобто 13 відсотків експортної виручки Україна щороку витрачала на закупівлю імпортного газу, який посідав перше місце в статті імпортних товарів, які приходили в Україну.

Наступний слайд. Це звичайно здійснювало величезний вплив або тиск на національну валюту, на гривню. Крім того, ми бачимо з цього слайду, що інвестування у газовидобуток це є потужним мультиплікатором, який здійснює ефект не тільки в перший рік, а протягом наступних багатьох років, це не тільки видобуток газу, відповідно додатково, це податки, це створення робочих місць і це зарплатня українцям, наших людям.

Наступний слайд, будь ласка. По приватному сектору, що ми маємо на сьогодні? Взагалі по країні за десять місяців зростання видобутку склало менше одного відсотка. В приватному секторі ми очікуємо, що у 2016 році видобуток зросте інертними темпами лише в межах 7 відсотків. Що значить 7 відсотків? Тобто це у два рази менше ніж в минулому році і у п'ять разів менше ніж в позаминулому році. При цьому ми бачимо, що було динамічне зростання видобутку у 2012, 2013, 2014 роках на 25, 32 відсотки. Тобто досить стрімке зростання і це підтверджує, що такі темпи, вони реалістичні, їх можна забезпечити. Потім у нас був період двократного збільшення ренти, падіння цін, ситуація, як ми її називаємо, ідеального шторму для галузі. І темпи були сповільнені, 7 відсотків, як я зазначав, очікуємо в цьому році. І нульове зростання або початок стагнації в минулому, якщо не будуть забезпечені відповідні умови, і ціни на газ залишаться на поточному рівні.

Наступний слайд, будь ласка. Чому ж це так, власне, ще додаткові аргументи, що до цього призвело. Тобто ми бачимо, що не компаній. Тобто ресурси, на які компанія може розраховувати для здійснення інвестицій, у цьому році за розрахунками 2016 року, вони найменші за останні 6 років.

Наступний слайд. Щодо нових родовищ. Знову ж таки за розрахунками міжнародних консультантів, компанія, яка працювала в Україні в минулому році, за спільним проектом з Мінфіном, ми бачимо, що розробка більшості малих родовищ, а це 90 відсотків всіх родовищ в Україні, запасило менше 5 мільярдів кубів, вона є економічно недоцільною за ставкою 29 відсотків.

Наступний слайд, будь ласка. Ми виступили з ініціативою всередині року, запропонували введення 12 відсотків для галузі. Зараз вийшли з компромісним варіантом, який зможе зберегти надходження до бюджету і стимулювати нові інвестиції у сектор, тобто оподатковувати 12 відсотками нові свердловини. Чому 12? Магічна цифра. Ну, тобто ми постійно кажемо, що 29, яка сьогодні діє, вона не має жодних аргументів, вона не

підрахована, вона економічно не має жодного підтвердження. 12 – це середній рівень в Європі. Можна подивитися на Словаччину, на Польщу, рівень ренти ще менше, він складає в межах 5 відсотків.

Наступний слайд, будь ласка. Що це дасть для України? 12 відсотків оподаткування для нових свердловин, які почнуть буритися з 2017 року. Тобто база оподаткування для інших свердловин, для діючих об'єктів вона залишається на поточному рівні. Тобто економічний ефект за 4 роки, який ми очікуємо і підраховали, це буде 1 мільярд доларів інвестицій додаткових. Це буде видобуток більше 8 мільярдів кубів газу, це ефектне ВВП – більше 5 відсотків, це додаткової податки в бюджет країни – біля 14 мільярдів, і це створення, звичайно, нових робочих місць – порядку 15 тисяч по всьому ланцюжку задіяних товарів в економіці.

Наступний слайд, будь ласка. Можна подивитися на цьому графіку, побачити на цьому графіку ефект кумулятивний за 5 років, до 2020 року від введення такої стимулюючої 12-відсоткової ставки на нові інвестиції. Тобто рівень видобутку з нових свердловин, він буде збільшуватись з 17 відсотків в наступному році до 35 відсотків в 2020 році. При цьому консолідована сплата податків від галузі за 4 роки складе майже 200 мільярдів гривень, і сплата податків буде постійно збільшуватися за рахунок ренти та податку на прибуток.

Наступний слайд. Трошки більш детальну інформацію щодо приватного сектору. В 2017 році, за нашими розрахунками, видобуток може лише завдяки цієї ініціативи, її впровадженні з початку року, може бути...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Роман, 2 хвилини.

_____ . Вже закінчую. Може бути збільшений на півтора мільярди, а податкові надходження зростуть на 600 мільйонів.

І наступний слайд, це ретроспектива 4 років, тобто збільшення на 8 мільярдів видобутку і збільшення податкових надходжень на 14 мільярдів.

Ми віримо, що такі кроки уряду вони надихнуть галузь, вони дадуть їй повітря жити і розвиватися, і лише такі рішучі кроки вони дозволять виконати ті амбітні плани, які були анонсовані. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую.

Частина основних доповідей вже завершена. І фактично, якщо пані Ковалів доєднається до нас, ми попросимо її прокоментувати прокоментувати очікування Міністерства економіки, як вплине діяльність "УГВ" безпосередньо на показники всієї економіки в Україні.

Зараз я запропоную нам всім перейти до частини відповідей. І я наполягаю на тому, що це не є доповіді. І для того, щоб дати можливість максимальній кількості людей запитати питання, я прошу дуже стисло.

Крім того я, за правилами проведення наших комітетських слухань, наполягаю також на тому, що ми обговорюємо сьогодні дуже конкретну тему, а саме план 2020 і всі питання, яких є дуже багато, які стосуються в цілому ринку газу, проблем в Україні і навіть звільнення губернатора в Одесі, ми залишимо на потім, після слухань. Тому що ці слухання якраз покликані відповісти на одне просте питання: чи є план "УГВ" реальним; чи є він в інтересах України; чи є ті бар'єри, які описав сьогодні очільник "УГВ"... ну повний перелік цих бар'єрів, і яким чином ми як експертне середовище або депутатський корпус можемо допомогти їм реалізувати цей план, якщо визнаємо його потрібним.

Пан Павло, чи маєте ви запитання? Тоді я пропоную по колу. Я називаю особу і, будь ласка, представтесь.

КРИЖАНІВСЬКИЙ Є.І. Крижанівський, ректор Університету нафти і газу.

А чи можу я коротку інформацію? Тому що два запитання поставлено вами, мене наштовхнули на те, що я би хотів декілька слів сказати. Одне запитання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. З поваги до освіти я вам надам дві хвилини. Але я вас дуже прошу, виключно дві хвилини. Добре?

КРИЖАНІВСЬКИЙ Є.І. Перше було поставлено: як допомогти компанії бути більш успішним. І друге: як в інших країнах це робиться?

Тому я хочу дати відповідь. Речі, які ми обговорюємо, це є надзвичайно складні високотехнологічні навколоємкі процеси і організаційні моменти, які обговорюються, дуже важливі і сказані речі підтримуються, і все гаразд. Але я не почув такої важливої категорії, яка мала би спрацювати в позитив вирішення цієї проблеми як наукові засади і нові технології, які базуються. Тому я би хотів саме звернути увагу в цьому напрямку, тому що університет працює над цією проблемою. І півтора року тому ми ініціювали комітетські слухання, в цьому залі відбулись комітетські слухання, щодо збільшення видобутку власних нафти і газу. В університеті виконується така цільова програма силами викладачів, це не фінансується окремо додатково, яка називається таким чином: "Науково-організаційні засади, нарощування видобутку вітчизняних нафти і газу та диверсифікації постачання енергетичних ресурсів для підвищення енергетичної безпеки України". Це один до одного проблеми, які ми сьогодні обговорюємо.

Три основних базових напрямки. Це шляхи нарощування ресурсної бази, окремі інститути у нас працюють в структурі університету. Розвиток науково-практичних засад якісного спорудження свердловин – щодо буріння. І удосконалення технології розробки родовищ вуглеводнів з метою підвищення кінцевого газо-, нафтовилучення. Щоби не бути самим, замикатися тільки на свій колектив, ми ці речі обговорювали. І на початку жовтня ми обговорювали і запрошували представників виробництва. Були окремі компанії. І я думаю, що ми могли би тут належним чином додати до того, щоб можна було гарантувати більш успішне виконання, тобто ті напрацювання, які багато років є напрацьовано, захищено багато дисертацій.

Я хочу сказати, який інтелектуальний потенціал працює, це майже 800 викладачів, з них 110 докторів наук та понад 400 кандидатів наук, які мають серйозні напрацювання. І ми... Особисто я доповідав ці речі на президії Національної академії наук, ми працюємо разом з Національною академією наук. І є ухвала Президії Національної академії наук щодо вирішення цієї проблеми залучається сім провідних інститутів Національної академії наук: це Інститут електрозварювання; Інститут надтвердих матеріалів; Фізико-механічний інститут; Інститут металофізики; Інститут газу; Інститут геологічних наук; Інститут геології, агрохімії і горючих копалин. Тобто це є потужний науковий колектив, який готовий сьогодні разом з Укргазвидобування в цьому напрямку працювати.

Що ми пропонуємо? Ми пропонуємо, щоби провести обговорення в такому режимі: практика і наука; виробництво і наука. Обговорення цих всіх моментів, які можуть сприяти вирішенню проблеми це може бути на базі університету, це може бути на базі будь-якого підприємства "Укргазвидобування". Але, я думаю, що ми готові бути корисними в плані вирішення такої важливої амбітної програми, яка сьогодні дуже і дуже потрібна для нашої держави. Все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую вам, за ваш внесок у це обговорення.

До речі, ми, дійсно, упустили питання. От ми говорили про верстати, ми говорили про фіскальну політики, і ми зовсім не говорили про кадрове забезпечення. Ну, на жаль, у нас є трошки обмаль часу, для того щоб відкрити повноцінно, але я хотіла би досягти певний результат.

Пан ректор, якщо можна вашої уваги! Дуже дякую вам ще раз. І я хочу вас запитати. Чи потрібні вам депутати для того, щоб налагодити співпрацю з "Укргазвидобуванням"?

Я думаю, що вряд чи. Я думаю, що ви сьогодні, те, що ви сьогодні приїхали до Києва, вже є свідченням вашої доброї волі. Я попрошу Олега приділити певний час для розмови після цього заходу і узгодити, і ще

запросити нас потім як гостей на ту подію, яку ви домовитесь, яка є спільною, цікавою, ну, цікавою для вас і вигідною для обох фактично організацій.

КРИЖАНІВСЬКИЙ Є.І. І даючи відповідь. Чи потрібні депутати? Потрібні. Я вам скажу чому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми будемо, ми будемо. Я вам обіцяю.

КРИЖАНІВСЬКИЙ Є.І. ...слухання і були пропозиції конкретні до конкретних законів, щодо цих питань, які вони якось так...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я за все, що беруся, я доведу до кінця. Тому я обіцяю, буде результат.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Дивіться, "Укргазвидобування" – все ж таки компанія виробнича. Питання науки – це не завжди питання прикладні. Все ж таки ми маємо опікуватися і розвитком науки як і фундаментальної, так і на стиці між фундаментальними певними розробками і практикою.

Оскільки "Нафтогаз" – це все ж таки група потужна компанії. Одним із елементів реформи було створення науково-технічної ради самої "Нафтогазу", яка складається з фахівців як і в технології, так і відповідно в науці. Очолює цю раду випускник нашого провідного вузу Івано-Франківського університету "Нафтогазу" академік Академії нафтогазової. Зараз ця робота вона набирає обертів, тому всі ці питання, відповідно, будуть розглядатися і розвиватися як, дійсно, дуже важливий елемент складовий реформи, бо національні нафтогазові компанії, як зазначав Олег, і в Норвегії, і в інших країнах мають, чому мають багато державних компаній? Тому що вони мають цей обов'язок розвивати технології і науку в країні, бо без цього ми перетворюємося на певний придатак.

Ми розуміємо цю проблему і над цією проблемою працюємо... На жаль, просто коли наука занедбувалася або недоінвестовувалася протягом десятиліть, наука – це такий дуже інерційний процес, неможливо щось зробити за півроку, але ми розуміємо цю проблему і над нею працюємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для себе я почула повністю розуміння важливості цієї проблеми. Крім того, залишаємо за собою право в рамках депутатського контролю запитати у вас через півроку, а що ж ви досягли в рамках співпраці з університетом...

ВІТРЕНКО Ю.Ю. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Юрій, якщо "Стейт Оїл" співпрацює в Норвегії з найкращими університетами, я б хотіла побачити, яку форму співпраці ви можете запропонувати українським університетам. Якщо ви вважаєте це важливим... Питання підняте, будь ласка, давайте перейдемо до наступного.

Колеги, хтось піднімав руку. Будь ласка, вище, бо я не бачу. Прошу.

ОСТАШЕВСЬКИЙ В. Добрый день! Осташевский Владимир, представитель американской инвестиционной компании ".....".

Я смотрю по графику закупки новых станков, в 2016-2017 году нет ни одного нового станка для "Укргаздобычи". Мы имеем в наличии все необходимое буровое оборудование, до тяжелых станков вплоть, и можем организовать поставку в течении 30-40 дней логистические затраты в Украину. Почему вы не хотите покупать в ближайшее время оборудование для себя, а нанимаете на подряд другие организации бурить?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибо за вопрос.

_____ . Давайте я по-русски отвечу, потому что вопрос был... Одно не исключает другое. Мы движемся параллельными курсами, мы модернизируем собственное оборудование. Мы закупаем уже и будем закупать агрегаты. Это первое.

Второе. Мы начали тендер по аутсорсингу. Так просто сложилось в процессе подготовки тендеров, что тот тендер оказался раньше готов. Но мы также сейчас готовим отдельные тендеры на закупку буровых установок. И там, конечно мы будем рады видеть вас в том числе, потому что наша задача привлечь как можно больше поставщиков, чтобы создать конкурентный процесс. И там как раз сроки будет один из критериев, сроки поставки и возможные сроки изготовления. Потому что мы заинтересованы в этом оборудовании как можно быстрее, вы правильно сказали.

Но тут нужно иметь ввиду, что компания, которая находится в структуре "Нафтогаза", у нас есть четкий порядок проведения закупок, то есть мы не можем просто пойти к вам и купить у вас оборудование. Это тендерные процедуры, это занимает время, это подача документов, это конкурентный процесс и так далее, поэтому будем рады видеть вас, готовы обсудить отдельно. Рядом с вами сидит наш специалист начальник Департамента бурения. Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вы уже как раз на правильном месте. Но тем не менее я прочитала в вашем вопросе немножко другой контекст. Все же какой подход вы считаете более правильным на сегодня, закупку собственного оборудования либо на первом этапе аренда или аутсорс, оборудование с целью там пилотирования тех или иных родовищ?

_____ . Для нас приоритетна закупка собственного оборудования. То есть мы лучше потратим деньги на собственное оборудование, если это оборудование есть в наличии или его готовы исполнить за полгода. Но дело в том, что наша программа предусматривает

рост такой, что мы когда смотрели на рынок, мы видим, что ни один подрядчик, там не несколько подрядчиков не справится с таким количеством оборудования, которое нужно нам. Поэтому мы и стали смотреть на рынок аутсорсинга и это не только наш вывод, это вывод компании "Делойт" в том числе.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. А так проблема в том, что блокируют наши тендеры, когда мы даже делаем на самом деле все максимально прозрачно, по максимально структурированной эффективной процедуре, находятся люди, которые в этом не заинтересованы, они блокируют тендеры, поэтому многие те тендеры, которые мы проводили в прошлом году, соответственно, были заблокированы, на жаль. И помощь депутатов в этом плане с точки зрения создания правового государства в Украине очень приветствуется.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А вы написали нам письма-обращения о том, кто и почему заблокировал ваше...

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Писали, писали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Что-то я не помню, вы ко мне не обращались, Юрий Юрьевич.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Я лично обращусь, но...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вот, пожалуйста, чтобы было больше конкретики.

Итак, меня упредили в том, что нужно смотреть в разные стороны: не только правая, но и левая сторона.

И я предоставляю слово Марии.

ЯКОВЛЄВА М. Добрий день! Яковлєва Марія, Громадська організація "Союз учасників лібералізації газового ринку".

В мене питання виключно до наших народних депутатів.

В першу чергу я, пані Ольга, вам дуже вдячна за сьогоднішні слухання. Найгостріша тема в нашій державі – енергонезалежність і яким чином досягти збільшення видобутку. Питання до вас.

Сьогодні ми побачили, що концепцію представила виключно одна компанія, вона найбільша, але вона одна. Чи планує Верховна Рада створити в такий надважливий час для країни концепцію реформування власного видобутку – ринку власного видобутку. Бо сьогодні, коли є співвідношення: 75 відсотків одна компанія і 25 відсотків багато незалежних компаній, але маленьких – це не ринок. Ми розуміємо: він непривабливий для потенційних інвесторів. Ми бачимо все, що говорять сьогодні наші газовидобувники, вони 2017 рік планують як рік стагнації тому що в 2014 році було не закладено ні однієї свердловини і в 2015 так само. В видобуванні не буває, знаєте, що сьогодні вирішили, побігли, заклали і отримали в той же рік збільшення видобутку – це підтвердять наші науковці. Треба починати вкладати за 3-5 років, щоб після цього мати видобуток. Тому питання до вас: чи плануєте ви створити таку концепцію.

Друге. Чи плануєте ви все ж таки створити ринок. А що я маю на увазі: чи плануєте ви вносити зміни в антимонопольне законодавство і на ринку видобування встановлювати обмеження для однієї компанії. 10 відсотків для ринку видобування – це велика цифра. Бо у нас сьогодні немає ні одної приватної компанії, яка б видобувала 2 мільярди газу. Великі. Буде збільшуватися загальний видобуток – буде збільшуватися кількісний обсяг газу у кожного такого учасника. Створиться, дійсно, конкуренція і відкритий ринок. І такий саме ринок він є привабливий. Пані Ольга, це те ж, про що ви говорили, це коли є модель, коли існують виключно приватні компанії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Марія.

ЯКОВЛЄВА М. І третє питання. Чи плануєте ви скасувати для того, щоб даже в сьогоднішньому стані намагатися створювати рівні відносини між існуючими учасниками ринку видобування, а саме я маю на увазі пункт 13 постанови 615, щоб "Укргазвидобування" не мало право отримувати ліцензії без аукціону? Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Марія, я дозволю собі почати з вступу, можливо, Павло доєднається, якщо буде потреба в тому.

Ну, перше, як ви знаєте, я працюю в комітеті саме за напрямком газонафтового бізнесу, назвемо так, і для мене, чесно кажучи, всі рівні окрім одного. Розмір все ж таки, ну, він впливає на певні рішення. І тому сьогоднішні слухання вони покликані тим, що в суспільстві є певні очікування саме від цієї компанії.

У мене особисто є мрії і для них, і для приватного сектору. Умови, які повинні ми створити на законодавчому рівні, абсолютно точно, погоджуюсь з вами, мають бути рівними як для приватних, так і державних компаній. Разом з тим, на сьогодні ці умови є відповідно до нашого законодавства не рівними. На одну з компаній покладені особливі вимоги законодавства і очікування Кабінету Міністрів. Саме ці компанії диктують за якою ціною кому і як продавати газ на сьогодні. Ми очікуємо, що ця частина вимог і очікувань зміниться в квітні 2017 року. І саме з того моменту ви можете дорікати мені і іншим чи будуть, ну, дійсно рівні умови для всіх. Я послідовно виступаю за те, що державна національна компанія з газовидобутку має конкурувати на рівних з іншими компаніями і таким чином стимулювати впровадження найкращих технологій.

Ви запитали про концепцію. Нагадаю: законодавчий орган продукує закони, постанови, звернення і так далі. Функція виконавчої влади

уособлює собою формування державної політики і її імплементації на рівні постанов і концепції.

Цього року, в липні, Кабінет Міністрів і особисто Прем'єр-міністр доручив віце-прем'єру розробити концепцію, відповідно з ринком і з міністерствами, наскільки я пам'ятаю, ви брали участь у цій роботі. Доручив розробити концепцію видобутку газу, яка фактично є узагальненим документом, який підсумовує таку об'єктивну реальність: наростити видобуток можна виключно за рахунок збільшення буріння і впровадження нових технологій, і зміни деяких законодавчих актів. А саме: децентралізація ренти, спрощення земельного оформлення на перших етапах розробки і впровадження нового стимулюючого режиму для газовидобутку. Сьогодні обидва доповідачі, обидві сторони і державна компанія, і представник асоціації вкотре наголосили на необхідності зміни саме фіскального режиму, який буде єдиний для всіх компаній незалежно від форми власності.

Я особисто не підтримую на сьогодні вашу ідею щодо обмежень розміру тієї чи іншої компанії. Я не підтримую ідею дроблення компанії, на сьогодні, примусового тому що я не бачу для цього підстав. Є країни в яких національні компанії займають дуже велике, потужне становище, єдине що, вони є значно більш ефективні, ніж на сьогодні є державна компанія, яку обговорюємо ми сьогодні.

Таким чином, я хочу вам сказати ствердно, що наш комітет дуже плідно опікується всіма компаніями, ми не робимо виключень, або привілеїв для жодної з них. 615-а постанова зараз знаходиться знову ж таки в обговоренні. І там є не тільки питання привілеїв для державних компаній, там є привілеї, такі хибні привілеї: про майнові комплекси, де у когось стоять якісь там незрозумілі гаражі, а це видається за певний майновий комплекс, і мають компанії пріоритети для оформлення спецдозволів. Взагалі система спецдозволів, розподілу спецдозволів сьогодні є однією з пріоритетних реформ, яку Прем'єр-міністр, і я сподіваюся міністр екології візьмуть під свій особистий контроль.

Сьогодні ми вивчаємо досвід канадських агенцій відповідних. Вони мають розподілятися таким чином, щоб ніхто із преси не задавав зайвих питань, що чому саме цій компанії або іншій і на яких підставах. Це все має відбуватися прозоро і підзвітно і на користь українським громадянам, які є власниками цих покладів.

Прошу. Є ще питання? Прошу.

_____ . Я представляю як керівник відділення нафти і газу Української нафтової і газової академії. У мене дуже одне невеличке питання до керівника пана Олега Прохоренка і пропозиції щодо присутніх тут, які започаткували проведення цього засідання, депутатів.

До пана Прохоренка питання таке. В оцій... в цих заходах я б це не називав концепцією чи програмою, це заходи по стабілізації видобутку газу в Україні. У вас тут нічого не сказано про створення ресурсної бази. А як відомо, все починається з ресурсної бази, на якій ведеться розробка. Тут все сказано багато про бурові станки. Да, це теж треба робити, необхідно. Але це косметичні заходи для того, щоб утримувати по крайній мірі видобуток сьогоднішнього дня. Ви сказали, що у нас великі родовища. Немає в Україні... якщо ви, так сказати, чисто арифметично свої 140 родовищ поділите... вірніше, 276 мільярдів видобувних запасів поділите на 146... на 140 родовищ, то це буде всього 2 мільярди. А до категорії великих родовищ відносяться, як мінімум, родовища після 10 мільярдів, це згідно з класифікацією запасів.

Тепер що стосується пропозицій. У 1997 році був прийнятий Указ Президента України, на основі якого була прийнята Постанова Кабінету Міністрів про важко видобувні та виснажені запаси. На сьогоднішній день в Україні і, в першу чергу, "Укргазвидобування" 70 відсотків відносяться саме до цієї категорії, важко видобувних і виснажених запасів. І я хочу навести такий приклад, що приватні компанії збільшили, довели, вірніше, свій видобуток з нуля практично, згідно з цим указом, до 2 мільярдів,

"Укргазвидобування" в той час збільшила, підняла свій видобуток на 15 мільярдів. Колись вона видобувала, якраз в саме цей період не 14, як сьогодні, а 18 мільярдів кубів газу. Тому я вношу таку пропозицію до депутатів з тим, щоб повернутися до цієї практики саме використання коштів, які залишаються у розпорядженні "Укргазвидобування", встановити для важко видобувних і виснажених запасів нульову ставку рентної плати. І ці гроші направити якраз на розвиток компанії, і на створення ресурсної бази.

ПРОХОРЕНКО О.В. Дякую за запитання. Ви праві, що тут нічого ми сьогодні не казали про геологію, але це не означає, що цього нема. У нас наша загальна стратегія це дуже такий об'ємний документ, який передбачає заходи по ряду напрямків, і геологія це окремий напрямок. Тобто я можу тут витратити дві години, просто розказувати, що ми робимо з геології, з геофізики. У нас, наприклад, окрема стратегія, реформування нашого інституту "УкрНДІГаз". Я міг витратити дві години, розказуючи, що ми робимо з реформування інституту, а там дуже багато праці. Тому що ви працюєте в науці і розумієте, що отой брак інвестицій, який ми показували, він визначався також на інституту і люди працюють на обладнанні, яке там 20-30 років має, і це треба теж вкладати гроші, це треба також модернізувати. І це впливає якраз на розвиток ресурсної бази.

А це те, що є проблемою, ви абсолютно праві. Тому що у нас зараз, дивіться, ну, коефіцієнт, який ви всі знаєте, ми вилучаємо кожного року 14,5 мільярдів кубів, у нас заміщення менше ніж 1. Тобто ми, дай Бог, заміщуємо зараз 5-7 мільярдів на рік. Тобто у нас менше половини, а треба вийти на 2-3 у нормальних компаніях світових. І це, власне, це те, що ми зараз робимо, реформування інституту, реформування нашого геофізичного підрядника внутрішнього "Укргазпромгеофізика", яка якраз дозволить збільшувати ресурсну базу.

І, зокрема, в тій стратегії, яку ви бачили, частина стратегії, там є важлива частина – розробка нових родовищ. Це і є якраз збільшення

ресурсної бази. Тому що, коли ми будемо проводити розвідку, пошук і буріння на нових родовищах, це якраз і дозволить збільшити ресурсну базу. Це все передбачено, просто ми детально про це сьогодні не казали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наступне питання. Прошу.

КУЧЕРЕНКО О. Дякую. Олексій Кучеренко, Спілка власників житла, ну, вважайте споживач.

З вашого дозволу, я не хочу в робочі, в виробничі процеси входити сьогодні і дискусії. Бо абсолютно зрозуміло, що господарюючий суб'єкт, будь-якої форми власності завжди буде якусь програму розвитку, він буде хотіти грошей якомога більше. Це абсолютно природно для нього. Єдине, що я сьогодні в ході презентації дуже багато чув про те, що треба купляти станки, бурити, освоювати гроші. Це те, про що колега, до речі, казав. Ну, скажімо так, це зрозуміло, що відбувається.

І в першу чергу там має бути, мабуть, реперні точки того, і контроль з боку власника цієї компанії, ну, яким я вважаю нас усіх тут присутніх, правильно. Думаю, що тут треба попрацювати. І в цій ситуації я не про політику не хочу, не про корупцію, всі все розуміють. І навіть не про популізм, який ми дуже любимо сьогодні спекулювати і покривати свої дурниці всі.

Я хочу сказати, що мене сьогодні лякає декілька конфліктів інтересів, які я як системна людина вбачаю як державна небезпека. Ну, по-перше, тут пан Кістіон розповідав, що таке енергетична безпека України. Ну, я би сказав, що в першу чергу це скорочення втрат зайвих. Друге – це диверсифікації. І третє, мабуть, - це збільшення власного видобутку.

Я просто, шановна пані головуюча, звертаю вашу увагу на те, що сьогодні ми обговорюємо, як поділити пиріг за п'ять років 150 мільярдів, я так приблизно порахував. 30 мільярдів на п'ять років – це 150 мільярдів. А в

цій ситуації подивіться, що ви фінансуєте як депутати, взагалі як депутати що ви проголосували в першому читанні на енергозбереження. 800 мільйонів, до речі. Розумієте. 53 мільярди на субсидії ви спрямовуєте. І я можу сказати як галузева, профільна людина, якщо ви хочете за ці 150 мільярдів видобути 5 мільярдів газу зайвих на рік, дайте ці кошти, може половину в інший сегмент - будинки, в теплові мережі, в інші мережі. Залучимо туди інвестиції населення ще, залучимо інвестиції приватні, і ми там знайдемо ці 5 мільярдів, розумієте, на скороченні. Це так, як альтернатива.

І в цьому плані що мене в першу чергу турбує – конфлікт інтересів в вашому комітеті. Не ображайтеся, я відверта людина. Ви одночасно як галузевий комітет займаєтесь розвитком галузі, і це нормально, але ви і відповідаєте за енергозбереження, а це ненормально. Тут явний конфлікт інтересів, розумієте? Бо енергозбереження, енергоефективність – це економічні категорії, вони не технологічні, повірте мені сьогодні. Це така пропозиція, якщо хочете, така дружня порада.

І друге, хочу звернути на другий конфлікт інтересів. Довіра до НАК "Нафтогазу" – це, мабуть, головний чинник реалізації тієї програми, про яку ми сьогодні говоримо. Вона сьогодні нижче плінтуса. Ми розуміємо чому, там напрацювали попередники, назвемо так, дипломатично.

Але що я сьогодні вбачаю? Ви публічна акціонерна компанія, пан Прохоренко? А в нього спостережна рада ліквідована. Він як голова ПАТу цього сьогодні заступник голови правління НАК "Нафтогазу". Для мене, вибачте, це якась нісенітниця. Є якась спостережна рада в НАК "Нафтогазі". Там п'ять фізичних осіб, три іноземці, які без жодного конкурсу, я не знаю, де їх уряд взяв, три іноземця. Давайте може їх суспільству презентувати цю спостережну раду. Там попередній міністр Демчишин, розумієте. Він у нас успішний міністр або ні?

Я закінчую, але повірте мені, я дуже системні речі вам кажу. Бо не буде довіри і вся ця, гу воно на вулицях буде, розумієте. Не тут дискусія, а на вулицях.

Тому, я вважаю, і головне: сьогодні ви чий – ви Мінекономіки? Тоді давайте може до них апелювати. Ви вже урядові? От я, дійсно, я не розумію, я не бачу міністра палива та енергетики, як він називається, та енергетики та вугільної галузі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запрошений.

КУЧЕРЕНКО О. Я знаю. Я маю на увазі, що це системні речі, які як на мене, вони можуть, навіть якщо в цій програмі розумні речі викладені, вони можуть просто підірвати на взльоті, вибачте. Тому як за пораду прийміть, будь ласка. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую. Перше, дякую за відвертість. Друге, за всі поради.

І дозволю собі трішки опанувати вам. Перше, сьогодні ми зібралися обговорювати конкретний план. Я критики по самому плану не почула. Але я почула вашу апеляцію до того, дайте ці 150 мільярдів звідси на іншу частину. Можливо, я б з вами була і погодилася, тільки вони самі ці гроші і зароблять. Якщо вони не будуть працювати, то тоді цих грошей перенести в іншу частину неможливо.

Разом з тим, я хочу вам подякувати за те, що ви підняли питання енергозбереження. Я особисто вважаю, що ситуація, в якій всі нафтогазові компанії працюють сьогодні на споживання субсидій теж є ненормальним. Перше. Громадянам потрібно запропонувати дієві заходи, які скоротять їх споживання, а друге, частина цих коштів, як в Норвегії, як в інших країнах, які більш раціонально підходять до споживання своїх доходів від

нафтогазової індустрії, повинні направлятися і на інші частини економіки, які стимулюють без газову економіку, розвиток і її більш оздоровлення.

Разом з тим, чи ви плануєте відповідати на частину? Тільки я прошу не в перебранках, а конкретно. Прошу.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. По-перше, мені навіть було приємно почути такий неполітичний і такий фаховий коментар з боку пана Кучеренка. Я погоджуюся у більшості пунктів, які ви висловили.

Тепер щодо конкретики. По-перше, якщо "Укргазвидобування" витратить 150 мільярдів, вкладе, інвестує у видобуток, поправляє Олег, це буде 100 мільярдів, то це означає, що набагато більше "Укргазвидобування" заплатить в бюджет. Бо рента зараз – 50 відсотків, а відповідно вона відразу вилучається з газовидобування.

Секундочку, споживач. Але ми кажемо, що в будь-якому разі більше коштів надійде в держбюджет. Держбюджет крім ренти отримає ще ПДВ, отримає ще відповідно податок на прибуток і дивіденди. І тільки те, що залишиться, вони будуть інвестувати, і при цьому буде 100 мільярдів. Так ось, вже держбюджет, через шановних панів депутатів, буде вирішувати як, дійсно, ці кошти витратити: на субсидії, енергоефективність, поєднання і так далі.

З іншого боку, дуже важливо, що пролунало, я повністю з цим погоджуюся, що енергоефективність – це переважно економічна категорія, а не технологічна. Тому саме перехід від прихованих субсидій до адресних субсидій і призвів до того, що всі ці пустопорожні балачки, які тривали протягом 20 років, що давайте підвищувати рівень ефективності і знижувати рівень споживання, тільки після відповідно переходу від прихованих субсидій ми побачили і бачимо кожен рік зменшення споживання на десятки відсотків.

Тепер щодо довіри. Ми, дійсно, повністю погоджуємося з тим, що всі ці реформи комплексні і складні як сказав пан Кучеренко і казали інші

виступаючі, він можливий тільки за відповідного рівня довіри. Ми робимо все для того, щоб цей рівень довіри підвищувався. Наприклад мова йшла про ту Спостережну раду. Дивіться: зміст корпоративного, сенс реформи корпоративного управління, який триває зробити так, щоб, дійсно, люди як власники, кінцеві власники всіх державних підприємств розуміли, що ці підприємства працюють в їхніх інтересах, а не в інтересах політиків, в яких є власні інтереси, тим більш, ми розуміємо, який є рівень довіри з боку суспільства до цих політиків.

Ми не хочемо вигадувати свій велосипед. Можливо, у вас є інші варіанти. Але варіант, який рекомендований Організацією економічного співробітництва та розвитку, який об'єднує найбільш розвинені країни в світі, варіант, який є стандартом відповідно – це варіант контролю над державними підприємствами з боку рад директорів. І ці ради директорів як я наголошую, складаються з наглядової ради і з правління і саме цю реформу ми і робимо. Всі погоджуються, що має бути ефективний контроль. Цей ефективний контроль набагато більш ефективний, якщо його здійснюють не політики, не урядовці, а здійснюють професійні ради директорів. Саме це зараз відбувається. І нам здається, що та прозорість, яку демонструє НАК "Нафтогаз України"... Так, це не стається за одну ніч, але ми плавно підвищуємо рівень довіри, і якщо це буде інтегровано в загальні економічні реформи, які також спрямовані на підвищення рівня довіри з боку громадян, то нам здається, що цей рівень довіри з боку громадян буде досягнуто.

КУЧЕРЕНКО О. Я, вибачаю, десять секунд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги... Ні.

КУЧЕРЕНКО О. Я, вибачаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перепрошу. Пане Олексію, я мушу...

КУЧЕРЕНКО О. Десять секунд і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...дати слово іншим людям, які також прийшли.
Ми...

КУЧЕРЕНКО О. Ціна сьогодні, на жаль, не ринкова, вона політична, і це зводить нанівець нашу дискусію. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно точно. Я з вами погоджуюсь. Рівно як і ціна 1590 гривень. Вона встановлювалась тим самим органом, так само неринково, і саме тому сьогодні більшість депутатів, які називають себе, скажім так, лібералами, прогресивними, вони пропагують ідею, що ціна, дійсно, має встановлюватися на ринку. Єдине що, знайдіть мені сьогодні, хто на ринку продає по 1590, і я з радістю закуплю принаймні для свого будинку.

Пане Марія, ви вже мали можливість...

ЯКОВЛЄВА М. Прохоренку можна два питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. не можна, пані Марія. Є інші люди, які також прийшли на ці слухання.

Прошу.

ОМЕЛЬЧЕНКО В. Центр Разумкова, Володимир Омельченко. В мене одне питання і одна пропозиція.

Питання в чому полягає, перше. Ось на графіках було показано, що можна досягнути тих показників тільки за рахунок видобутку газу на нових родовищах. Це значить нові родовища нада за ці три роки розвідати,

облаштувати і ввести в експлуатацію, да. Це чи реально? Незавеликі ці темпи? Це перше питання.

І одна пропозиція. Коли ви робите прогнози ви робите прогнози ці в ідеальних умовах. А ви знаєте, що треба завжди робити корегування на ті умови реальні в яких ми існуємо. Це умови достатньо поганого інвестиційного клімату. Не ефективної роботи державних інститутів, так м'яко кажучи. Тотальної корупції. І це треба корегувати, коли ви робите ці прогнози. Тоді це прогноз. А якщо ви робите якісь передбачення, це не враховуєте, то це не прогноз, а це прожект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, пане Володимире. Я прошу вас не відповідати. Я зберу ще кілька питань, і ви разом дасте відповідь уже на завершення.

Чи є ще питання в залі? Прошу, будь ласка, назвіться. І дуже стисло.

ГОЛЛЯК Ю. Голляк Юрій, член НКРЕКП.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Громче, пожалуйста.

ГОЛЛЯК Ю. Член НКРЕКП. Голляк Юрій.

У мене питання, воно поєднує в собі питання попередніх...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Виступаючих.

ГОЛЛЯК Ю. Колег. І воно стосується загально, в якому сенсі ми не почули відповіді від пана Прохоренка, тому це питання виключно до пана Прохоренка. Воно стосується професійного обґрунтування досягнення цих показників 27 мільярдів кубічних метрів, і потребує чіткого розуміння від геології, яку ви зовсім випустили з свого докладу, доповіді своєї, до цих бурових станків. Оця логічна схема, якщо би її показали, вона дала б нам

змогу чітко розуміти, на яких площинах, на яких родовищах, з яким дебітом, що ви робили і що вам це надало. Але ми цього не почули. Я наразі хотів би почути, я думаю, що це хотіли би почути всі колеги, які тут присутні.

ТОЛКУНОВ А.А. Так, дякую вам. Два маленьких коротеньких питання з приводу того.

Толкунов Андрій Анатолійович, державне геофізичне підприємство "Укргеофізика", начальник геологічного відділу.

Два маленьких питання. перше питання стосовно того, що вже прозвучало стосовно ресурсної бази. Якщо можна, в кількісному вимірі приблизно. Як ви вважаєте, скільки має "Укргазвидобування" отримати спеціальних дозволів на пошуки... на пошуково-розвідувальні та видобувні роботи на нафту і газ кожного року приблизно, щоб забезпечити реалізацію Концепції 2020. І стосовно відтворення ресурсної бази знову ж таки в контексті реформування фіскального режиму, чи підтримуєте ви, чи розмірковували над можливістю все ж таки забезпечення частини ренти забезпечувати джерела відтворення ресурсної бази? Адже ми знаємо, що відтворення ресурсної бази це в межах компетенції не тільки надрокористувачів, а і держави, і відповідно, чи є на ваш погляд перспективи реформування фіскального режиму і в самому напрямку? Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олег, я прошу вас відповісти на ті питання, які пов'язані з вашою роботою, а я відповім на питання щодо ренти і її можливого впливу на ресурсну базу як на законодавчому рівні.

ПРОХОРЕНКО О.В. Стосовно нових родовищ. Центр Разумкова. Мова не йде про те, що весь додатковий видобуток газу буде з нових родовищ. Там показувалися прогнози по розробці нових родовищ. І, власне, це ті родовища, які вже у нас є ліцензії. Тобто розробка нових родовищ – це постійний процес, це конвеєр. Тобто у нас в будь-який час є родовища, які зараз

перебувають в сейсмічному вивченні, які перебувають у пошуковій розвідці, там в бурінні і таке інше. Тобто це як конвеєр, через які проходять родовища.

_____. *(Не чути)*

ПРОХОРОНКО О.В. Ні, я вам відповідаю. Ті прогнози, які ми зараз робимо по розробці нових родовищ, це не ті ліцензії, які ми ще не отримали. Це ліцензії, які були отримані два-три роки тому. Тобто вони вже в роботі і ми вже розраховуємо там знайти якісь ресурси. Тобто є підґрунтя, чому ми розраховуємо саме такі цифри, ми ж їх ні зі стелі беремо, розумієте.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. А паралельно буде нарощуватися база і для видобутку після 2020 року, бо в 2020 році життя не закінчується.

ПРОХОРОНКО О.В. Звичайно. Тобто це постійні процеси, і ви правильно кажете, що термін розробки нових родовищ –це три-п'ять років. Тобто сейсміка, пошукова розвідка і таке інше. Тобто зараз ми кажемо про те, що вже в процесі, а потім ми отримаємо нові ліцензії для майбутнього. Тому що, звичайно, нам же треба підтримувати і нарощувати далі. Це перше.

На рахунок того, що ви кажете прогнози в ідеальних умовах, це не правда. Тобто коли ми робимо наші розрахунки, ми туди вбудовуємо коефіцієнти ризику, які враховують оці ризиковані умови, про які ви кажете. Тобто ми живемо в цій країні, ми розуміємо реальність. Тобто ці прогнози, вони досить консервативні, які вже враховують оці поправки на ризики. Так. Якщо, наприклад, ми будемо в ідеальних умовах, збільшення видобутку буде ще більшим.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Складні математичні і економічні моделі, які контролювала відповідно рада директорів "Нафтогазу", всі економічні і технологічні ризики враховані. Але якщо, наприклад, дійсно, буде тільки

дуже несприятливий політичний клімат, то, дійсно, ці плани будуть поставлені під загрозу.

Але ми хочемо наголосити про це, що це програма, це план, який, дійсно, вимагає від багатьох сторін напружитися і це зробити. Це не щось таке, що ми зробимо, просто очікуємо саме по собі.

ПРОХОРЕНКО О.В. Дякую.

І ще коментар швидкий на рахунок того, що ви не побачили всього ланцюгу. Я вам скажу, я можу витратити півдня, я можу витратити 2 дні, розповідаючи про нашу стратегію. Тому що це те якраз, що робила наглядова рада. Загальна стратегія – це більше 100 сторінок, яка наводить розрахунки, звідки ці цифри і що там враховується.

На рахунок геології, який ви кажете, відповім. Ми навіть тут не зачіпали цю тему. Я можу вам розказувати, можу окремо розказати. Це створення гідродинамічних моделей, це створення 3D моделей по кожных родовищах, це та праця, яка вже зараз робиться. Це реформування інституту, це модернізація обладнання, це розширення ресурсної бази, це дообробка і реінтерпретація тих геофізичних даних, які є у нас по родовищах, тобто, це великий пласт роботи. Тому, якщо є бажання, якщо є інтерес, ми можемо таку зробити презентацію для зацікавлених сторін, де будемо півдня розказувати про те, що ми робимо і як ми робимо.

_____ . Я хочу сказати, що презентація "Еххон Mobil" по Еквадору становила півгодини, "Еххон Mobil" вклалася в ці півгодини і розказала всю логіку процесу.

Тому, на мою думку, наступного разу, коли це будете робити, я думаю, до цього підійти потрібно від початку до кінця.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за ваш коментар.

Таким чином ми покрили всі запитання, які були задані, окрім вашого. Так?

Я відразу вам хочу сказати, що нещодавно ми організовували зустріч міністра екології і природних ресурсів із представниками газовидобувних компаній. І метою цієї зустрічі було якраз обговорити от ситуацію з виділенням спеціальних дозволів взагалі всієї ресурсної бази і розуміння держави, як вона сьогодні управляє. Ми всі погодилися з одним: держава управляє неякісно, немає відновлення ресурсної бази, немає інвестицій в дослідженні ресурсної бази, і це є величезне питання. Я думаю, що це питання сьогодні не до "Укргазвидобування", все ж таки їх основна бізнес-модель – це вести видобуток газу. А це питання між вами, мною, експертним середовищем, міністрами і Кабінету Міністрів. Держава повинна сформувати нову концепцію, яким чином управляє, в тому числі інвестиціями в ресурсну базу.

Я особисто вже почала вивчати практики і моделі в інших країнах. Я відкрита для вас, для ваших пропозицій. І, я думаю, що міністр також буде ініціювати найближчим часом, міністр екології і природних ресурсів оголосив про те, що буде ініціювати якраз доповідь на цю тему. Можливо, наш комітет ініціює в тому числі це обговорення.

Я дозволю собі підвести підсумки нашого обговорення. Сьогодні ми обговорили план конкретно однієї компанії, яка на сьогодні становить, уособлює собою 75 відсотків всього видобутку газу в Україні. Це найбільша компанія і відповідно увага, і очікування найбільше саме до неї. Основа плану, представленого сьогодні, 2020, це все ж таки буріння і інтенсифікація на існуючих родовищах. Буріння вимагає за цим конкретним планом отримання нових ліцензій, і фактично цей процес вже почато, і закупівлю або оренду, або залучення за сервісними договорами нового обладнання. Це, скажімо так, основа, на чому ґрунтується цей план.

Було презентовано представниками і НАК "Нафтогазу", і "УГВ", і відповідної асоціації було внесено для обговорення ідею стимулюючого

фіскального режиму, в якому ставка 12 відсотків буде запропонована як стимулююча для нового буріння, для нових свердловин і нових родовищ. Це є норма, яка, на наш погляд або на погляд доповідачів, фактично могла б надати нового драйву для розбудови галузі.

Ми почули фактично те, що "УГВ" відкрита для того, щоб залучати партнерів. Це мене особисто дуже радує, тому що незалежно від того, як намальовані всі графіки у презентованому плані, я особисто хотіла б бачити більше співпраці саме з міжнародними компаніями, які сьогодні уособлюють не тільки потенціал залучення капіталу, який би знизив наші витрати на це і розподілив би ризики, а також, що є не мало важливим, це нові технології, яких, на жаль, сьогодні в Україні немає, і ви це визнали.

Прозвучала думка на підтримку законопроектів 3038, це децентралізація ренти, який нині готується до другого читання. І я сподіваюсь, розблокує процес фактично блокування видачі і узгодження спеціальних дозволів у регіонах, і також законопроект 3096.

Законопроектів щодо фіскального режиму сьогодні ми не обговорювали, і вони є відкритими. Разом з тим прозвучала думка, що необхідно повернутися до стимулюючої ставки для зношених або виснажених родовищ, для того щоб оживити роботу там. Я думаю, що наш комітет буде відкритий для цього.

Прозвучала дуже слухна думка про те, що у презентації не було покрито дві частини: це про геологію, про яку ми говорили, і про підготовку кадрів і можливу співпрацю з науковими центрами в Україні. Я би рекомендувала для наступних слухань і для наступних ваших фактично презентацій залучити і цю частину.

Я би хотіла завершити на дуже позитивній ноті. Пане Олег, пане Юрій, сьогодні вся країна дивиться і сподівається на те, яким чином ви реалізуєте цей план. Я би хотіла, щоб ви були свідомі своєї відповідальності за його реалізацію, і ваша відповідальність, на мій погляд, уособлює не тільки таку сумлінну працю в рамках компанії, а і також постійне інформування

суспільства, експертів, депутатів про ті проблеми, з якими ви стикаєтесь. Навіть, якщо якісь слайди, з'ясується, що вони є нереальними, ми будемо вдячні, якщо ви завчасно поінформуєте, що плани змінюються, а не будете сидіти на цих планах до тих пір, поки буде якась там певна катастрофа.

Наостанок я би хотіла подякувати моїм колегам, я хочу відразу правильно сказати назву центру, Центру досліджень енергетики, які фактично і ініціювали ці слухання, попросили мене модерувати їх. Тому що вони отримують численну низку запитів і від медіа, і від депутатів, які цікавляться питанням: що ж сьогодні відбувається в "Укргазвидобуванні". Мені здається, що відбувається щось позитивне. У вас є план. Нам би тільки хотілося ще більше інформації.

На цьому я завершую. Дякую всім за участь. Дякую.

_____. Дякуємо вам, що організували.